

Tvrdošovský SPRAVODAJ

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XXVI. | číslo 3. | december 2021 | Cena: 1,20 €

ISSN 1339-2530

*Veselé Vianoce
a šťastný nový rok
prajeme všetkým
naším čitateľom!*

MLADOMANŽELIA

Pavol Puss a Bernadett Száraz	3.7
Martin Tremboš a Terézia Tkáčová	10.7
Róbert Czimmernann a Agneša Kaplocká	17.7
Ladislav Buda a Klaudia Sklenárová	24.7
Dávid Brenkus a Silvia Fucsíková	7.8
Richard Kele a Kitti Bogdányová	14.8
Ing. Kristián Varga a Mgr. Alexandra Szabóová	28.8
Tomáš Szabó a Erika Csíková	4.9
David Busánszky a Lívia Todoránová	11.9
Roman Szabó a Karina Bóriková	11.9
Zdenko Škandik a Kvetoslava Tarčáková	25.9
Samuel Štefánek a Linda Mészárosová	2.10

VÍTAJTE MEDZI NAMI

Emese Balogh	30.3
Peter Ladislav Horváth	7.4
Tobias Procházka	12.4
Lukáš Košťál	18.8
Stella Mascherin	3.6
Nela Dominika Rychlá	20.6
Theo Várhelyi	26.6
Ela Marusičová	7.23
Nela Mančuškova	10.10
Nara Rose Kollár	8.11

OPUSTILI NÁS

Mária Bratová	(1941)	8.3
Mária Bogdányová	(1926)	29.3
Veronika Grochalová	(1931)	30.3
Fridrich Horáček	(1942)	9.4
Vincent Bugyík	(1948)	12.4
František Ludas	(1966)	14.4
Koloman Ondrejka	(1942)	26.4
Mária Geróová	(1934)	5.11
Ladislav Sipos	(1940)	26.5
Iveta Záhumenská	(1974)	4.6
Zoltán Vanya	(1957)	10.6
Ladislav Magyar	(1950)	15.6
Ladislav Vanya	(1961)	19.6
Erika Tóthová	(1965)	22.6
Anton Szpeváč	(1941)	24.6
Vincent Geró	(1937)	24.7
Mária Bujáková	(1965)	25.7
Štefan Boros	(1961)	26.7
Monika Papová	(1950)	27.7
Terézia Skulibová	(1935)	15.9
Aladár Oláh	(1935)	21.9
Štefan Hédervári	(1956)	9.10
Margita Vanyová	(1942)	14.10
Anna Szekeanová	(1949)	14.10
Alexander Balkó	(1937)	15.10
Elena Vidová	(1946)	17.10
Juliana Pálová	(1928)	25.10
Ludovít Vanya	(1935)	26.10
Miloš Mázik	(1952)	5.11
Roland Bánczi	(1973)	9.11
Karol Kuruc	(1929)	11.11
Magdaléna Konecsná	(1960)	15.11
Alžbeta Fialková	(1928)	18.11
Mária Magdaléna Tóthová	(1943)	23.11
Karol Ruzsik	(1934)	27.11
Jozef Brlai	(1937)	1.12

OZNAM

Vážení mladomanželia a rodičia!

Televízia Carisma plánuje v januári 2022 predstaviť vo svojom tvrdošovskom programe mladomanželov a novorodencov našej obce z roku 2021. V tejto súvislosti Vás informujeme, že do 31. decembra 2021 môžete zaslať e-mailom 2 svadobné fotografie resp. 2 fotky o svojom dieťatku na adresu: tktv@tvrdošovce.sk. Ďakujeme vám za spoluprácu a tešíme sa na fotografie.

JUBILANTI

- 70 Máj:** Mária Baloghová (Družstevná ul.), Ladislav Bogdány (Nová cesta), Jozef Borbély (Kvetná ul.), Ema Vavrecká
- Jún:** Helena Bugyiková (Ovocná ul.), Mária Krajčovičová, Etela Kucharová, Jozef Szabó (Bercsényiho ul.), Zuzana Szikorová (Novozámocká cesta), Štefan Vavrecký
- Júl:** Magdaléna Borbélyová (Rybárska ul.), Anna Ivanicsová
- August:** Zuzana Ludašová (Petőfiho ul.)
- September:** Veronika Baloghová, Zuzana Baloghová (Železničná cesta), Mária Benkőová
- Oktober:** Štefan Labai (Družstevná ul.), Jozef Majer, Anna Moravčíková
- November:** Alžbeta Bujáková (Orechová ul.), František Kurucz (Železničná cesta),
- December:** Magdaléna Bugyiková (Orechová ul.), Mária Csabaiová, Katarína Keleová, Emília Zsilinszka, Klára Pekaríková
- 75 Máj:** Alexander Borbély (Kvetná ul.)
- Jún:** Pavol Biróczy
- Júl:** Anna Juhászová, Edita Kozmová, Irena Vinczeová
- August:** Cecília Tóthová
- September:** Monika Mészárosová, Mária Vanyová (Ovocná ul.)
- Oktober:** Imrich Buják (Záhradnícka ul.)
- November:** Ján Bédi (Školská ul.)
- 80 Máj:** Margita Baloghová (Májova ul.), Irena Tóthová (Gorkého ul.), Imrich Virágh
- Jún:** Jozefa Czibulková, Jozef Mészáros (Hviezdoslavova ul.)
- Júl:** Irena Bogdányová, Helena Vinczeová (Gorkého ul.), Mária Vinczeová (Gorkého ul.), Ján Ježo
- August:** Mária Borosová (ul. Kpt. Jaroša), Július Ladics, Helena Tataiová, Karol Vas,
- September:** Mária Brailiová, Zoltán Tóth (Ružová ul.)
- Oktober:** Mária Baloghová (Lipový rad), Karol Borbély (ul. kpt. Jaroša), Katarína Borbélyová (Gorkého ul.)
- November:** Irena Geróová, Ladislav Vanya (Hviezdoslavova ul.), Karol Birkus (Východná ul.)
- December:** Rudolf Hožlár
- 85 Jún:** Irena Aratóová
- Júl:** Helena Vanyová (Horná ul.)
- September:** Rozália Baloghová (Lipová ul.), Helena Kopečná
- Oktober:** Karol Borbély (Školská ul.)
- November:** Vincent Bogdány
- December:** Štefan Csányi (Orechová ul.), Jolana Siposová
- 90 September:** Katarína Szikorová, Helena Vanyaová (Marhuľová ul.)
- 95 Oktober:** Rozália Takácsová

Spoločenskú kroniku zostavili Silvia Bračová a Eva Benkőová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedd község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Győri Beáta. **Foto/fotó:** Mészáros Imre, SZKMTNY AI, ZŠ J.A.K. Szent István Óvoda, MŠ na Hlbokej ulici, Magyar Óvoda **Na titulnej stránke** tvorba Michaely Hatalovej. **A címlapon** Schváb Sabina alkotásai. **Grafika a tlc/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. **Časopis** vychádza trikrát ročne. **Megjelenés:** évente háromszor. **Dátum vydania:** 14.12.2021 **Kiadás időpontja:** 2021.12.14. **ISSN 1339-2530.**

Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názormi redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkeket tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

Opýtali sme sa starostu

Je takmer neuveriteľné, ale prišli sme k záveru kalendárneho roka 2021. O takomto čase zvyknú ľudia hodnotiť uplynulé, resp. aktuálne obdobie. V spolupráci s pánom starostom sme diskutovali o každodenných záležitostiach samosprávy.

V uplynulých dňoch naša obec podpísala s obcou Kisvejke z Maďarska zmluvu o partnerskej spolupráci obcí. Čo treba o tomto vedieť?

Samospráva obce Tvrdošovce na základe Uznesenia číslo 21/03112021, písmena A, bod 2 schválila dňa 21.11.2021 spoluprácu s obcou Kisvejke. K podpisu Zmluvy o partnerstve došlo dňa 27. novembra 2021 v Maďarsku, na obecnom úrade partnerskej obce. Našu obec okrem mňa zastupovali poslanci obecného zastupiteľstva Kamil Tóth a Kristián Birkus. Táto zmluva o partnerstve nám otvára priestor na ďalšiu spoluprácu a možnosti v oblasti zapájania sa do dotačných schém.

Zahájená výstavba kanalizačnej siete sa snaží vyriešiť dlhoročné problémy našich obyvateľov. V akom štádiu sú v súčasnosti stavebné práce?

V našej obci od jari tohto roka prebiehajú realizačné práce na vybudovaní kanalizačnej siete. V súčasnosti je uložená hlavná vetva ulíc Rákócziho, Mládežnícka, Družstevná, Kinizsiho, J.Dózsú, Bercsényiho, Kvetná ako aj časť Školskej ulice a Železničnej cesty. Ďalej je vybudovaný výtlak smerom do Palárikova v dĺžke 4 km. V ďalšom roku sa dokončia hlavné vetvy v uliciach Bercsényiho, Družstevná, Čerešňová a na Železničnej ceste.

Následne budú postupne napájané prípojky k rodinným domom z hlavnej vetvy po hranicu pozemku rodinných domov. Po tomto bude nasledovať tzv. kolaudačný proces, ktorý zabezpečí sfunkčnenie a sprevádzkovanie vybudovaného systému. Po uvedení systému do prevádzky budú mať možnosť naši obyvatelia napojiť svoje rodinné domy na kanalizáciu. Tento proces sa zdá byť na prvý pohľad veľmi jednoduchý, ale týmto „niekoľko“ vetám predchádzal viacročný proces vybavovania. S prihliadnutím na súčasnú situáciu počas vianočného obdobia prebiehajú realizačné práce pomalšie, zhotoviteľ stavby bude začiatkom nového roka a v prípade vyhovujúcich poveternostných podmienok pokračovať

v stavebných prácach. Konečný termín na ukončenie prác je záver roka 2022, do tohto termínu musí zhotoviteľ práce dokončiť. Prosíme obyvateľov, aby boli ohľaduplní a trpezliví počas výstavby, veď prejazdnosť komunikácií je vďaka stavebným prácam obmedzená. Ukončením prác sa to navráti do pôvodného stavu. Prosím každého, aby bol obozretný a opatrný pri využívaní miestnych komunikácií.

Hovorí sa, že najdôležitejším dokumentom samosprávy je rozpočet a jeho schválenie. Vy a pracovníci obecného úradu ho už po 11-ty krát pripravujete a predkladáte poslancom ob-

ného zastupiteľstva. S akým výsledkom sa ukončilo prerokovanie obecného rozpočtu tento rok?

Samospráva obce Tvrdošovce zvolala svoje posledné zasadnutie obecného zastupiteľstva v tomto roku dňa 2.12.2021, na ktorom bol medzi inými schválený najdôležitejší dokument, obecný rozpočet na rok 2022. Tvrdošovce budú vďaka nemu hospodáriť v novom roku s rozpočtom vo výške viac ako 9,5 milióna eur.

Znamená to, že s dôležitými investíciami, akými sú výstavba kanalizačnej siete v obci, výstavba novej materskej školy, ale aj s investíciami zabezpečujúcimi komfort pre našich obyvateľov budeme naďalej pokračovať. Popri nich počítame aj s novými aktivitami, na získanie ktorých plánujeme využiť možnosti dotačných schém. Medzi ne patria napr. ďalšia rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba zberného dvora, ale je v pláne aj výstavba domova dôchodcov. Zámer výstavby domova dôchodcov bude realizovaný kooperujúcou neziskovou organizáciou.

Ako som už spomínal, za náš cieľ sme si vytýčili aj rekonštrukciu miestnych komunikácií. Preto sme už tento rok začali s opravou Kapustovej a Gorkého ulice. Túto rekonštrukciu bude hrať samospráva z vlastných finančných zdrojov vo výške cca 136.000,- €.

O niekoľko dní vstúpime do nového roka. Čo očakáva samospráva od nového roka?

Koncom roka opäť uzatvoríme jedno z našich období a v januári začneme nové. Tak, ako nebol rok

2021 ľahkým rokom (život každého z nás ovplyvnil koronavírus), tak som presvedčený, že aj rok 2022 má pre nás pripravených mnoho prekvapení. Tu musím upriamiť pozornosť na diania, ktoré sa dejú okolo nás, na vývoj v našej obci,

na tieto okamihy a kroky, ktoré ovplyvňujú náš život. Je všeobecne známe, že budúci rok bude rokom volebným. Na jeseň budeme voliť poslancov obecného zastupiteľstva a starostu obce, resp. v rovnaký deň sa budú na Slovensku konať voľby predsedu a poslancov samosprávnych krajov. Bude pre každého z nás dôležité, kto bude v nastávajúcom 4-ročnom období zastupovať záujmy obyvateľov obce či už na miestnej, ale aj krajovej úrovni.

Pomaly sa blížia najkrajšie sviatky roka, Vianoce. Čo by ste odkázali čitateľom Tvrdošovského spravodaja?

Pokiaľ sa Vám podarí, strávte čo najviac času s vašimi rodinami, rozprávajte sa s nimi mnoho a snažte sa im dať cítiť, že sú pre druhého dôležití a môžu sa na neho oprieť v prípade potreby. Využívajúc príležitosť prajem každému v mene svojom ako i v mene samosprávy obce Tvrdošovce požehnané vianočné sviatky a v šťastí, úspechoch, zdraví plný nový rok 2022.

**Marián Tóth,
starosta obce**

Autor: Dávid Kamáncza

pf 2022

Dovoľte mi zaželať Vám pokojné prežitie vianočných sviatkov a nový rok plný šťastia a úspechov.

Ing. Marián Tóth, MBA
starosta obce

Autor: Anabella Borosová

Poslanecké okienko

Keď ma v októbri redakcia miestnych novin Tvrdošovský spravodaj požiadala, aby som do nasledujúceho vianočného čísla napísal jednostranový článok, v ktorom by som ako jeden z poslancov zhodnotil doterajšiu prácu obecného zastupiteľstva, súhlasil som. Myslel som si, že so svojimi šesťdesiatšedemročnými životnými skúsenosťami počas niekoľkých volebných období, v pozícii občana, prednostu obecného úradu, ako aj starostu obce – môžem posúdiť a porovnať prácu súčasného predstavenstva s činnosťou ich predchodcov z viacerých uhlov pohľadu. Čoskoro som však prišiel na to, že je to priam neuskutočniteľná úloha. Predovšetkým preto, lebo uhol pohľadu na činnosť obecného zastupiteľstva alebo očakávania sú pre bežného občana, prednostu či starostu obce úplne odlišné. Navyše ani samotní poslanci o kvalite svojej práce nezmysľajú rovnako. Začínajúci poslanec sa musí najskôr oboznámiť so zákonmi, nariadeniami a pravidlami, ktoré platia pre samosprávu a často nie sú úplne zrozumiteľné a jednoznačne interpretovateľné. A pre dobrú prácu poslanca je nevyhnutné zvládnuť minimálne základné znalosti o zákonoch, nariadeniach a pravidlách.

S potešením môžem skonštatovať, že mladší poslanci sa rýchlo a dobre dokázali adaptovať na dnešný uponáhľaný svet. Po prvé preto, že na zasadnutiach majú pred sebou notebook, z ktorého si v priebehu

niekoľkých sekúnd dokážu vyhľadať potrebné informácie. Po druhé preto, lebo svet okolo nás sa za posledných tridsať rokov zmenil takým rýchlym tempom, že

jednoducho nie je možné porovnávať sociálno-ekonomické podmienky pred tridsať – dvadsať – desať či dokonca čo i len pred piatich rokov so súčasnými, a teda práca vtedajších zastupiteľských orgánov so súčasnými nie je plne porovnateľná.

V roku 1991 malo obecné zastupiteľstvo štyridsať členov a na zasadnutiach sa ešte pred otvorením rozhodlo, ako budú členovia hlasovať a vystupovať do rozpravy. Dnes má zastupiteľstvo dvanásť členov a každý z nich vyjadruje svoj názor samostatne. Po tretie preto, že uplynulé dva roky sa niesli v znamení pandémie, ktorá vyústila do mimoriadnej situácie nielen u

nás, ale na celom svete. Spoločenské procesy sú regulované štátnymi vyhláškami a prvoradou úlohou samospráv je v súčasnosti tieto vyhlášky dodržiavať a chrániť zdravie komunity zverenej do ich starostlivosti. O to ťažšie je porovnávať a komentovať dvojročnú prácu súčasného zastupiteľstva. Napriek tomu som presvedčený, že súčasné zvolené vedenie Tvrdošoviec – starosta i členovia zastupiteľstva – odvádzajú dobrú prácu.

Náš starosta Ing. Marián Tóth vedie obec desať rokov a polovica poslancov patrí k skúsenejšej generácii. Toto zloženie zabezpečuje stabilitu a plynulý prechod z minulosti do súčasnosti. Slovo v diskusiách majú aj zástupcovia mladšej generácie, kde môžu svoje názory prezentovať. Práve oni sú zárukou budúcnosti obce. A čo je snáď najdôležitejšie, a som o tom dokonca presvedčený, že medzi starostom a obecným zastupiteľstvom je zdravá rovnováha a vzájomná úcta k odvedenej práci pre obec. Vidno to na našom stále skrásľujúcom sa prostredí a uznaniach, oceneniach, vyznamenaniach a finančnej podpore, ktoré sme v poslednom období získali. Tvrdošovce sa úspešne rozvíjajú.

Mihály Bara
Preložil: Imre Szabó

Podporené sociálne služby v roku 2021

Terénny asistent Covid

Obec Tvrdošovce sa zapojila do realizácie Národného projektu Podpora činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit. Pomocou projektu je od februára 2021 zamestnaná terénna asistentka, ktorá vykonáva podpornú činnosť v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, ako zdravotnú osvetu, monitorovanie stavu rizika, možnosti nákazy a vývinu ochorenia priamo v dotknutých komunitách. Činnosť zamestnanca pozostáva najmä z komunikácie s obyvateľmi komunity, z informovania o prevencii šírenia ochorenia, možnosti sanitáčnych, dezinfekčných postupov, distribúcie informačných manuálov, brožúr a v neposlednom rade z poskytovania informácií o aktuálnych protipandemických opatreniach, zo šírenia osvetu k očkovaní proti Covid-19 a prezentácie výhod očkovania.

Opatrovateľská služba v obci Tvrdošovce

Dňa 30. 8. 2021 bola podaná žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na poskytovanie opatrovateľskej služby v obci Tvrdošovce II, kód projektu 312081BIT4. Naša žiadosť bola schválená, toho času sa pripravujú podklady na zazmluvnenie dotácie a v najbližších mesiacoch začneme realizovať projekt, ktorý nadväzuje na úspešný projekt realizovaný v období 1/2019-2/2021. Hlavným cieľom projektu "Podpora opatrovateľskej služby v obci Tvrdošovce II" je podporiť poskytovanie opatrovateľskej služby v obci Tvrdošovce a pomocou zachovania a zvyšovania dostupnosti poskytovanej opatrovateľskej služby v domácom prostredí podporiť nápravu dôsledkov krízy v kontexte pandémie COVID-19 a príprava obnovy hospodárstva SR. Finančné prostriedky získané ako NFP budú použité na refundáciu plátov zamestnancov opatro-

vateľskej služby v počte 5 opatrovateliek na plný pracovný úväzok a pre 2 opatrovatelky na 1/2 pracovný úväzok v dobe trvania 24 mesiacov.

Energetický audit

V roku 2021 bol úspešne realizovaný projekt „Rozvoj energetických služieb v obci Tvrdošovce“, kód: 310041AIJ7, ktorého hlavnou aktivitou bolo vypracovanie účelového energetického auditu s cieľom identifikácie a návrhu nákladovo efektívnych možností úspor energie v budovách vo vlastníctve obce Tvrdošovce. Energetický audit vypracovala spoločnosť energium s.r.o. Bratislava pre celkom 23 obecných budov. Výška oprávnených výdavkov projektu bolo 35 952,00 €, z toho bol získaný nenávratný finančný príspevok vo výške 34154,40 € z OP Kvalita životného prostredia.

Ing. Livia Borbélyová

Z činnosti PVS

Podnik verejnoprospešných služieb (PVS) nemal núdzu o práce ani v roku 2021. Popri pravidelných činnostiach, ako sú odvoz komunálneho odpadu v dvojtýždenných intervaloch, udržiavanie a kosenie verejných priestranstiev a odvoz odpadovej vody, sme mali čo robiť aj v uplynulých mesiacoch. V máji tohto roka pribudol k našej pravidelnej činnosti aj odvoz biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností, ktorý vykonávame každý pondelok.

Letné práce sme zahájili na miestnom termálnom kúpalisku, kde sme dali do poriadku bazény a areál, aby po zahájení sezóny mohli slúžiť návštevníkom. Z príležitosti 800. výročia prvej písomnej zmienky o obci bolo na území Tvrdošoviec vysadených 8 uhorských dubov. Štyri z nich sme vysadili v areáli termálneho kúpaliska, zvyšné štyri v okolí artézskej studne na Hornej ulici. Okrem toho sme vysadili okrasné stromy aj pozdĺž Novozámockej cesty smerom od Vežového vodojemu až po tabuľu obce. Z letných prác by som ešte vyzdvihol komplexnú rekonštrukciu prvej artézskej studne Tvrdošoviec na Námestí sv. Štefana, ktorú sme sa snažili vykonať čo najviero-

hodnejšie. Veľmi sa nám zišli pritom staré fotografie o pôvodnej studni. Obnovili sme aj Pomník hrdinov, pretože reliéfy a vták turul neboli obnovené od roku 2006. Keďže sa jedná o registrovanú štátnu historickú pamiatku, práce prebiehali pod dohľadom reštauráto-

rov. Okrem Pomníka hrdinov prešlo obnovou aj oplotenie pomníka. Počas prác v centre obce sme dali do poriadku aj miesto bývalého zmrzlinového stánku terénou úpravou a za trávnením.

Pred oslavami Dní sv. Štefana sme pracovali dlhé dni v areáli amfiteátra. Hornú časť areálu sme museli dať do poriadku s vedomím, že tu bude

prebiehať značná časť osláv. Okrem toho bolo treba vymeniť a natrieť lavice amfiteátra. Okrem hodových slávností sme pomáhali aj pri organizovaní iných podujatí s odvozom lavíc, stanov a ďalších rekvizít. V prístavbe k Obecnému domu sme vykonali sadrokar-

cintorína sme odstránili zarastené porasty a okliesnili sme aj stromy v uliciach, kde konáre zasahovali do elektrických vedení. V ulici J. Kráľa sme vybudovali nový vodovod so všetkými prácami, ktoré s tým súvisia, až na samotné napojenie, čo vykonala západoslovenská vodárenská spoločnosť. Na zbernom dvore sme pomocou mechanizmu rozdrvili všetky konáre. Podobným spôsobom chceme rozdrviť aj stavebnú suť. Počas jesenného zberu veľkoobjemového odpadu sa nazbieralo veľké množstvo dreveného odpadu vhodného na kúrenie. Toto drevo sme odviezli sociálne slabším obyvateľom. Kým to počasie umožnilo, fľakovaním sme opravili miestne komunikácie vo viacerých uliciach, natreli sme prechody pre chodcov, osadili sme nové dopravné označenia. Vybudovali sme nové parkovisko pri budove hasičskej zbrojnice, obecného úradu a za prístavbou k Obecnému domu.

Ako máte možnosť čítať, milí čitatelia, Podnik verejnoprospešných služieb má vždy dostatok práce.

Zoltán Agh

Leto na Termálnom kúpalisku v Tvrdošovciach

Epidémia koronavírusu poriadne zasiahla tohtoročné plány termálnych kúpalísk. Z toho dôvodu mohlo Termálne kúpalisko Tvrdošovce otvoriť svoje brány tento rok namiesto Dňa detí až začiatkom júla. Prísne hygienické pravidlá a nepretržitá dezinfekcia boli pre nás dodatočným nákladom. Museli sme počítať poklesom obratu a zároveň s rastom výdavkov. Napriek tomu môžeme byť hrdí, lebo letná sezóna bola úspešná aj z hľadiska návštevnosti, aj tržieb. V júli sme mali celkom 5 416 hostí.

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi môžeme povedať, že napriek epidémii COVID-19 má návštevnosť termálneho kúpaliska stúpajúci trend. Väčšina našich hostí pochádza z okolitých regiónov, ale často nás navštevujú aj českí turisti. Jeden z našich milých vracajúcich sa hostí povedal, že sa u nás cíti ako na rodinnej dovolenke. Je tu priateľská až rodinná atmosféra s vynikajúcou termálnou vodou, ktorá má blahodarné liečivé účinky na pohybový aparát. Hostia z Česka u nás trávajú 2-3 týždne, často sú ubytovaní v Tvrdošovciach alebo cestujú vlastným karavanom. Vždy sú u nás vítaní, podobne ako všetci ostatní rekreanti, ktorí vyhľadávajú naše termálne kúpalisko.

Keby som mala vyhodnotiť tohtoročnú sezónu, môžem skonštatovať, že sme uzavreli veľmi dobrú sezónu. Patrí za to vďaka

hlavne našim verným hosťom, novým návštevníkom a samozrejme tímu Termálneho kúpaliska Tvrdošovce, bez ktorého by táto sezóna nemohla byť taká úspešná. Pri vstupe a barovej časti striedavo pracovalo 6 zamestnancov, pri bazénoch 4 plavčíci a ďalší piati mali na starosti čistosť bazéna a celého kúpaliska.

Srdečne očakávame našich ctených hostí na Termálnom kúpalisku v Tvrdošovciach aj v roku 2022!

Ing. Erika Szabóová

Nové vyrezané brány v parku na Hornej ulici

21. augusta 2021 v rámci XXII. Osláv Dní sv. Štefana boli v parku na Hornej ulici slávnostne odhalené nové vyrezané brány, ktoré vyhotovili naši rezbári s úmyslom, aby pripomenuli Tvrdošovčanom a návštevníkom obce dve významné udalosti. Prvá udalosť sa udiala v roku 2019, keď v rámci súťaže Dedina roka nám Slovenská agentúra životného prostredia udelila dve ceny, titul Dedina ako partner a titul Dedina ako záhrada. Druhou dôležitou udalosťou je, že obec Tvrdošovce si v tomto roku pripomína 800. výročie svojej prvej písomnej zmienky. Na počesť a pamiatku týchto udalostí miestni rezbári na podnet a iniciatívu Júliusa Csányiho a Petra Brača celé dni pripravovali a vyrezávali brány v areáli obecného múzea

a následne ich osadili v parku sôch na Hornej ulici, aby nám deň čo deň pripomínali tieto dôležité míľniky v histórii Tvr-

došovci. Okrem spomínaných dvoch drevorezbárov sa na vyhotovení brán podieľali aj Jozef Vanya, Štefan Dózsa, Róbert Bencze a Imrich Vanya.

došovci. Okrem spomínaných dvoch drevorezbárov sa na vyhotovení brán podieľali aj Jozef Vanya, Štefan Dózsa, Róbert Bencze a Imrich Vanya.

Aké motívy sa vyrezali do

dina roka. Preto sa v jej hornej časti nachádzajú pomenovania našich cien a v strede je vyrezané logo Slovenskej agentúry životného prostredia. Druhý reliéf je postavený na počesť

800. výročia prvej písomnej zmienky obce. V ľavom hornom rohu vidieť takzvanú tvrdošovskú príšeru. Je to detail mýtického motívu z pozláteného závesku, nájdeného na archeologických vykopávkach v Tvrdošovciach. Tento motív symbolizuje minulosť Tvrdošovci. Prítomnosť našej obce je viditeľná v pravom hornom rohu v podobe erbú obce Tvrdošovce.

Dúfajme, že naši obyvatelia si ocenia snahu našich rezbárov a nové vyrezané brány budú dlhé roky ozdobami parku v centre obce. Na záver ešte dodáme pranie rezbárov: „Tvrdošovciam a obyvateľom prajeme veľa podobných úspechov, aby sme my, rezbári mohli stavať ešte ďalšie pomníky, pripomínajúce naše spoločné úspechy.“

S.B.

Elektronické služby obce

Dnešná doba nám ponúka veľa nových možností, ktorých pozitíva sa snaží aj naša samospráva využiť. Svetová pandémia nás vystavuje novým výzvam, novým úlohám, ktoré sa snažíme zvládať čo najefektívnejšie. Aktuálne informácie týkajúce sa chodu obce, jej obyvateľov sa môžeme dozvedieť nielen z miestneho rozhlasu, ale aj prostredníctvom obecnej stránky, a to: www.tvrdosovce.sk. Je dôležité spomenúť aj aplikáciu obce, prostredníctvom ktorej sú obyvatelia informovaní o aktuálnych a neočakávaných udalostiach, ktoré sa môžu v našej obci prihodiť, ako príklad je možné uviesť výpadok elektrickej energie.

Naši obyvatelia môžu využívať aj elektronické služby, ktoré zabezpečujú kontakt medzi občanom a obcou. Naša obec má sprístupnené elektronické služby pre obyvateľov taktiež prostredníctvom stránky www.tvrdosovce.sk. Prostredníctvom elektronických služieb si obyvatelia vedia vybaviť veľa administratívnych úkonov z pohodlia domova bez návštevy úradu, ako napríklad podávanie spoločného daňového priznania k dani z nehnuteľností, psa, výherných hracích prístrojov a automatov, ohlasovanie vzniku, zániku alebo zmeny poplatkovej povinnosti za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ohla-

sovanie porúch verejného osvetlenia, rozhlasu, podávanie rôznych žiadostí a pod. Hlavné plusy pre občanov sú skrátenie času vybavovania jednotlivých služieb, zlepšenie dostupnosti informácií, zvýšenie transparentnosti pri vybavovaní. Hlavné plusy pre samosprávu sú najmä v znížení administratívnej náročnosti vybavovania podaní (spracovania služieb), zvýšenie transparentnosti pri poskytovaní služieb.

Kráčajme s dobou aj my a snažme sa čo najlepšie využiť jej možnosti!

Ing. Erika Šipošová

Daň za užívanie verejného priestranstva

Obec Tvrdošovce ako správca dane opätovne upozorňuje obyvateľov obce na oznamovaciu povinnosť za užívanie verejného priestranstva vyplývajúcej sa v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a Všeobecne záväzného nariadenie obce č. 2/2020. To znamená, že každý je povinný oznámiť obci svoj zámer užívať verejné priestranstvo, a to najneskôr v deň začatia jeho užívania. Tento svoj zámer môžete uskutočniť vyplnením a podpísaním tlačiva, ktoré nájdete na webovej stránke obce (www.tvrdosovce.sk) a ktoré následne zašlete poštou alebo odovzdáte osobne v kancelárii č. 1 obecného úradu.

Verejným priestranstvom na účely tohto zákona sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Verejným priestranstvom na účely tohto zákona nie sú pozemky, ktoré obec už prenajala podľa osobitného zákona. Osobitným užívaním verejného priestranstva sa rozumie umiestnenie:

- skládky stavebného materiálu (štrku, piesku, zámkovej dlažby, stavebného odpadu a pod.),
- zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb,
- stavebného zariadenia,
- predajného zariadenia,
- zariadenia cirkusu, lunaparku a iných atrakcií,
- trvalé parkovanie vozidiel mimo stráženeho parkoviska a pod.

Základom dane za užívanie verejného priestranstva je výmera užívaného verejného priestranstva v m². Sadzbu dane za užívanie verejného priestranstva určí obec v eurách za každý začatý m² a za každý začatý deň.

Daňová povinnosť vzniká dňom začatia osobitného užívania verejného priestranstva a zaniká dňom skončenia osobitného užívania verejného priestranstva.

Judita Hrubá

Obrázková kniha Tvrdošoviec

Z príležitosti 800. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci Samospráva obce Tvrdošovce s vydaním novej publikácie s názvom Obrázková kniha Tvrdošoviec rozšírila rad svojich doterajších publikácií. Jedná sa o knihu s vyše 200 fotografiami, ktorú pripravili redaktorky PaedDr. Silvia Tóthová, Silvia Bračová, Katarína Ruzsik a Mgr. Beáta Győri za pomoci fotografií, ktoré nám poskytli naši obyvatelia zo svojho rodinného archívu. Kniha ponúka prehľad fotografií o histórii, lokalitách, tu žijúcich ľuďoch a ich zvykoch v chronologickom poradí. Pomocou pohľadníc a fotografií môžeme spoznať tvár obce v minulosti a dostaneme odpoveď na otázku, v akom prostredí žili naši predkovia pred desiatkami rokov. Pozoruhodná je aj posledná kapitola obrázkovej knihy, kde sa nachádzajú pamätihodnosti a známe budovy našej obce na starých fotografiách a zároveň na fotkách zo súčasnosti. Fotografie sme zbierali pomocou našich obyvateľov,

väčšina z nich pochádza zo zbierky Márie Csányiovej. Fotky zo súčasnosti vyhotovili František Tóth a Imrich Mészáros, ktorý vykonal aj digitalizáciu starých fotografií.

Okrem Obrázkovej knihy Tvrdošoviec uzreli svetlo sveta v auguste ďalšie spomienkové predmety, na ktorých sú vyobrazené pozoruhodnosti našej obce. Jedná sa o nové pohľadnice, puzzle a pexeso, ktoré sa dajú kúpiť na obecnom úrade. Záujemcovia môžu vybrať spomedzi 3 druhov pohľadníc a 5 druhov puzzle.

Prajeme si, aby si túto knihu s láskou listovala staršia generácia, ktorá prežila toto obdobie ako aj mladšia generácia, ktorá sa so záujmom obracia na svojich predkov. Táto kniha sa zrodila preto, aby uchovala zo života našich predkov všetko to, čo je na to súčasť a hodnotné. Zdá sa, že naši obyvatelia súhlasia s touto myšlienkou, pretože o knihu bol veľký záujem (v priebehu zopár týždňov sa z nej predalo

veľa kusov), preto na jeseň vyšlo 2. vydanie Obrázkovej knihy Tvrdošoviec, ktoré je možné zakúpiť na Obecnom úrade v Tvrdošovciach a v obecnej knižnici. Môže byť vhodný darček k narodeninám alebo na Vianoce.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí na knihe spolupracovali a usilovali sa o to, aby mohla byť táto Obrázková kniha Tvrdošoviec publikovaná.

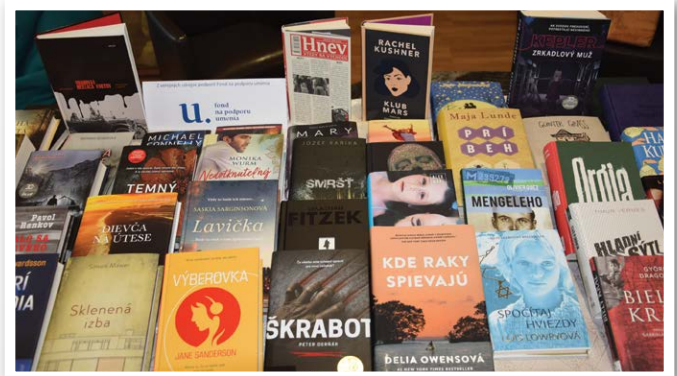
SB

Projekt „Voľný čas s dobrou knihou“

Obecná knižnica v Tvrdošovciach získala od Fondu na podporu umenia finančnú dotáciu vo výške 2000 € na svoj projekt s názvom Voľný čas s dobrou knihou. Projekt bol zameraný na akvizíciu knižničného fondu, na nákup krásnej literatúry pre dospelých. Z dotácie sme zakúpili 164 nových knižných titulov v slovenskom a maďarskom jazyku, v celkovej hodnote 2017,94 €. Knihy sú už spracované a čakajú na svojich čitateľov v Obecnej knižnici. Zoznam nových titulov nájdete na webovej stránke obce: www.tvrdosovce.sk

u. fond na podporu umenia

Katarína Ruzsik

Tanečné divadlo Ifjú Szivek v Tvrdošovciach

Tanečné divadlo Ifjú Szivek je jednou z najvýznamnejších umeleckých dielní maďarského folklórneho hnutia a umeleckého života Maďarov na Slovensku. Najväčším prínosom telesa je prezentácia tradičnej hudobnej a tanečnej kultúry strednej Európy ako spoločenskej hodnoty, prostredníctvom divadelných predstavení doma i v zahraničí. Významnú časť práce venuje divadelnému spracovaniu tradičného ľudového tanca a ľudovej hudby Maďarov na Slovensku. Tradičná prezentácia hudby, tanca a krojov sa prelína aj produkciami, nábádajúcimi k premýšľaniu a pochopeniu zložitejších spoločenských javov. Progra-

my sú žánrovo pestré: tanečné divadelné diela, stavajúce na tradičnú tanečnú kultúru, diela prezentujúce tradíciu v pôvodnom prevedení podľa jednotlivých geografických oblastí, ale aj programy pripravené výlučne pre deti a mladého diváka.

Cieľovou skupinou súboru sú predovšetkým Maďari žijúci na Slovensku, ale ako reprezentant tradičnej maďarskej kultúry sa teleso predstavilo aj na mnohých scénach v zahraničí. V Tvrdošovciach predniesol súbor dňa 23. augusta 2021 tanečnú inscenáciu Autentika - Vlastný materiál, ktorý poskytne divákovi kom-

plexný obraz tradičnej tanečnej a hudobnej kultúry národov a národností žijúcich na území Slovenska. Analyzuje, predstavuje a inovatívne spracuje naše tradície používajúc obrovské množstvo poznatkov, ktoré sme nadobudli za posledné storočie počnúc od prvých výskumných zbierok Bélu Bartó-

ka a Zoltána Kodályja z oblasti Ponitria. Úspech bol zaručený aj v našej obci.

podľa www.ifjuszivek.sk

Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Šťastné deti v materskej škole

V septembri nám opäť začal nový školský rok. V Materskej škole na Hlbokej ulici sme

Pre deti, ale aj pani učiteľky to bol neskutočný zážitok, na ktorý všetci ešte veľmi dlho spomínali.

V rámci jesenných tém deti v materskej škole spoznávali aj ovocie a zeleninu, ktoré zrejú na jeseň. Nakolko rodičia priniesli deťom k tejto téme jablká, jeden deň sme venovali práve tomuto ovociu. Deti sa hravo

privítali spolu 77 detí v štyroch triedach. Po minulom náročnom roku sme sa tešili, že školy a škôlky môžu fungovať v normálnom a neobmedzenom režime.

V strede mesiaca september zorganizoval pán Ing. Marián Batyka v spolupráci so so Športovým klubom ŠK Tvrdošovce futbalový zápas pre deti z materských škôl v obci. Do materskej školy tak prišli futbalisti tvrdošovského A mužstva, ktorí predviedli deťom výstroj hráča, triky s loptou a nakoniec si s jednotlivými triedami zahráli aj futbal. Od futbalistov dostali všetci kartičky s podpismi hráčov. Hostia v spolupráci s OZ Sport Friends Tvrdošovce darovali deťom nové lopty a 2 skladacie futbalové bránky. Touto cestou by sme sa im chceli srdečne poďakovať.

formou dozvedeli, aké priaznivé účinky majú jablká pre telo. Zahráli sa tiež na kuchárov a v každej triede vytvorili z jabĺk rôzne pochúťky, ako napr. puding, jednohubky s piškótami a iné dobroty.

Rodičia našich detí spolupracujú s materskou školou a sú vždy nápomocní. Preto by sme sa im chceli veľmi pekne poďakovať za zdravé ovocie a tiež množstvo krásnych jesenných dekorácií, ktoré priniesli do materskej školy. Pomohli nám tak skrásliť a vyzdobiť areál materskej školy do jesenných farieb.

Koncom októbra sa v materskej škole uskutočnila výstava vrezávaných tekvíc-svetlonosov. Deti doma spoločne s rodičmi vrezávali a zdobili tekvice, ktoré následne priniesli do materskej školy. Ďakujeme tiež všetkým, ktorí nám priniesli nevrezané tekvice. Z nich sme si s deťmi v triedach mohli vrezať vlastné vtipné a pekne svetlonosy, pričom si deti užili veľa zábavy. Všetky tekvice sa nakoniec stali súčasťou výstavy, ktorá zdobila vchod do materskej školy a všetkým prinášali úsmev na tvári.

Dovoľte nám, aby sme našim deťom, rodičom a všetkým obyvateľom Tvrdošoviec popriali krásne vianočné sviatky plné lásky a rodinnej pohody.

Mgr. Adriana Jeseničová
MŠ Hlboká, Tvrdošovce

Poézia v autobusových zastávkach

Od augusta zdobia frekventované autobusové zastávky našej obce pozoruhodné dekorácie. Kedže sa čítať dá všade a kedykoľvek, samospráva našej obce sa rozhodla umiestniť v autobusových zastávkach fotografiami ilustrované básne od známych slovenských a maďarských básnikov. Čítaním básní určite lepšie prejde čas pri čakaní na autobus a okrem toho majú cestujúci bližšie k literatúre. Básne vybrali učiteľky slovenského a maďarského jazyka našich základných škôl. Fotografie pripravili František Tóth a Imrich Mészáros.

Obyvatelia i cestujúci pozitívne privítali túto iniciatívu našej samosprávy a dúfame, že tieto básne budeme môcť čítať v autobusových zastávkach ešte veľmi dlho.

sb

**NA VIANOCE POKOJ V DUŠI,
ŠŤASTIE, KTORÉ NIČ NERUŠÍ,
V NOVOM ROKU VELA SILY,
ABY STE ZDRAVÍ DLHO ŽILI.**

Krásne Vianoce
a šťastný nový rok Vám prajú
žiaci a zamestnanci
ZŠ Jána Amosa Komenského
v Tvrdošovciach

ZO ŽIVOTA ZŠ JÁNA AMOSA KOMENSKÉHO V TVRDOŠOVCIACH

Už sme prváci

Beh zdravia

Výchovný koncert Kyberšikana

Olympiáda zo SJL

Medzinárodný deň školských knižníc

Hovorme o jedle - v pekárni

Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko - čestné uznania

Slečná sústava - 4. ročník

Simulácia biatlonu

Komenský a my - čestné uznanie výtvarná časť

Stretnutie súborov s názvom Rozmarín

V sobotu popoludní 28. augusta 2021 sa pred Obecným domom a na nádvorí amfiteátra odohrával pestrý život.

sa koná každé dva roky. Autobusy s netrpezlivo očakávanými hosťami postupne prichádzali a členovia tvrdošovskej

Puskásová, vedúca tvrdošovského speváckeho zboru Rozmarín za spevu a na počesť vzácnych hostí doprostred záhonu vysadila rozmarínový krík.

podujatí na pódiu bolo vystúpenie speváckych a tanečných skupín s názvom Rozmarín na ich VII. celoštátnom stretnutí.

Galaprogram v preplnenej veľkej sále úvodným prejavom otvoril starosta našej obce Ing. Marián Tóth, v ktorom srdečne privítal účastníkov stretnutia „Rozmarínovcov“, po kultúre bažiacie obecnosť i hostí – medzi nimi bývalých členov speváckej skupiny Rozmarín na dôchodku. Na úvod, ako inak, vystúpil miestny spevácky zbor Rozmarín so svojim programom. Nasledovali hostujúce skupiny zo Sene, Bačky, Lipovníka, Horných Salíb, Farnej, Veľkých Ludínic a Zemného. Súčasťou folklórnej skupiny zo Sene bolo aj sedem párov s tanečným programom. Počas neho mladí tanečníci

Po spoločnom fotení v neďalekom parku sôch sa takmer stopäťdesiatčlenný krojovaný sprievod spevákov a tanečníkov zišiel v kostole, kde spevom dôstojne umocnili atmosféru ďakovnej slávnostnej svätej omše.

Velkolepé večerné vystúpe-

Nádvorie amfiteátra ožilo krojovanými skupinami vyblekkaných dám v pestrých krojoch i mužov v bieloskvúcich košeliach a čiernych vestách. Rozprávali sa, smiali, radovali. Boli si vzácní, veď práve teraz a tam sa uskutočnilo dlho očakávané, v poradí už VII. Celoslovenské stretnutie súborov s názvom Rozmarín. V oblastiach Slovenska obývaných maďarskou národnostnou menšinou účinkuje niekoľko speváckych ženských a mužských speváckych zborov a tanečných skupín s takýmto názvom, ktorí sa v tomto roku stretli v Tvrdošovciach na pozvanie nášho speváckeho zboru Rozmarín pri klube dôchodcov Toto skvelé podujatie

speváckej skupiny Rozmarín milých hostí radostne vítali.

Po krátkom občerstvení sa hostia v pestrofarebných krojoch zoradili do sprievodu, ktorý sa spievajúc vinul po uliciach Tvrdošoviec. Členov skupín s názvom Rozmarín treba vidieť a počuť, aby si človek mohol urobiť o nich obraz a pre nich zasa – široké a čisto upravené ulice Tvrdošoviec – taktiež treba vidieť, lebo je to ukážkovo malebná obec. Na spiatocnej ceste k centru obce sa pri kostole sprievod zastavil pri jednom z kvetinových záhonov a Mária

nie hostí so začiatkom o 18.00 hodine sa konalo v novučičkej

divadelnej sále Obecného domu, ktorú odovzdali občanom do užívania pred týždňom na XXII. Oslavách Dní sv. Štefana. Napriek tomu, že „fungli“ novú sálu už pre verejnosť otvorili tematickou výstavou zo života obce, ozajstnou premiérou

vystúpili na pódiu trikrát. Obecnosť unesené brilantným vystúpením ich odmenilo neutíchajúcim frenetickým potleskom. Na záver vydareného kultúrneho večera so záverečným vystúpením potešil hostí i domáce obecnosť tvrdošovský spevácky súbor Rozmarín. Po vystúpeniach a chutnej večeri napätie účinkujúcich povolilo a začal sa voľný program. Hostia i hostitelia sa tak zabávali, že ich bolo počuť takmer až do siedmeho chotára.

Bola to skutočne vydarená akcia plná spokojnosti, radosti i smiechu, najmä pre tých z neďalekých obcí, lebo tri folklórne skupiny z východného Slovenska v Tvrdošovciach zostali aj na druhý deň.

Nečudo, veď prišli z veľkej diaľky. Obec Seňa sa nachádza južne od Košíc, iba tri kilometre od maďarských hraníc, obec Bačka je od ukrajinských hraníc vzdialená iba čoby kameňom dohodil a Lipovník sa nachádza neďaleko hradu Krásna Hôrka. Hostitelia pre nich naplánovali hodnotný nedeľný dopoludňajší program a navštívili pamätihodnosti Tvrdošoviec. Potom sa vybrali autobusom na návštevu neďalekého Palárikova. V palárikovskom anglickom parku pred impozantným kaštieľom pôvodných majiteľov Károlyiovcov návštevníkov čakal palárikovský historik a spisovateľ Imre Szabó a predstavil im miestne pamätihodnosti. Po obede naši hostia s dobrým pocitom a plní zážitkov nastúpili do pripravených autobusov a vybrali sa na ďalekú cestu domov, čím sa skončila veľkolepá udalosť v Tvrdošovciach.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí svojou čiastkou prispeli k úspešnému priebehu slávnosti. Vďaka patrí taktiež Tvrdošovskému klubu dôchodcov a speváckemu zboru Rozmarín, hlavne však predsedníčke klubu Márii Hamarovej, vedúcej speváckeho zboru Rozmarín, Márii Puskásovej, ktorá toto vydarené podujatie začala organizovať už pred mesiacmi, skvelej organizátorky Valérii Bíróczyovej, ako aj ďalším členom zboru: Zuzane Bujákovej, Zuzane Csányiovej, Márii Borbélyovej, Márii Vidovej, Eve Szvetkovej a trom mužským členom Mikulášovi Csányimu, Ladislavovi a Júliusovi Szvetkovcom, ktorí nielenže účinkovali, ale aj neúnavne pracovali na tom, aby

všetko dopadlo tak, ako sa od takej mimoriadnej akcie očakáva. „Rozmaringovci“ – vďaka!

Magdaléna Birkus, Imre Szabó

Podakovanie

V mene spevokolu Rozmarín a v mene svojim by sa sa chcela poďakovať:

- Fondu na podporu kultúry národnostných menšín,
- starostovi našej obce Ing. Mariánovi Tóthovi,
- Samospráve obce Tvrdošovce,
- zamestnancom Obecného úradu Tvrdošovce,
- podnikateľom obce
- a členkám klubu dôchodcov, že nám poskytli pomoc pri usporiadaní tohto krásneho podujatia - VII. Celoslovenského stretnutia Rozmarínov v Tvrdošovciach. Veľmi pekne vám ďakujeme!

Mária Puskásová

Blahoželanie jubilantom

SESTRA STAROBA

*Dobrý deň, sestra staroba!
Ach, videla som Ťa prichádzať zďaleka
a nepodala som Ti ruku...
Musím si asi zvyknúť na Tvoju spoločnosť,
pretože ma už nikdy neopustíš.*

*Zbohom, mladost! A navždy!
Budeš zberať stále viac miesta v mojom živote,
a preto s premenou svojho srdca
volám teraz na Teba so všetkou úprimnosťou:
Sestra moja...*

*Teraz, keď Ťa vidím zblízka,
objavujem Tvoj pôvab.
Máš skúsenosti a vieš, ako má všetko byť,
dávaš veciam ozajstný význam a milosť:
oslobodzuješ od strojenosti, zbytočnosti, pýchy
a vnášaš ma do pravdy.*

*Moje telo chátra, moja duša je ľahšia,
aby sa mohla lepšie vzniesť.
Sestra staroba, prijímam Ťa a mám Ťa rada,
pretože som vďaka Tebe voľnejšia a pomaly
sa približujem k Bohu!*

Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zračí sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi, radi - hovorí jedna ľudová múdrosť. Október je mesiac úcty k starším, keď si týchto ľudí a to, čo pre nás urobili, pripomínáme. Ale nemali by sme si ich pripomínať iba v jeden mesiac, ale každý deň v roku. Pretože je vzácné, keď sa niekto dožije vyššieho veku a prežije pekný život. Je vzácné, keď si bohatstvo múdrosti a skúseností, ktoré majú naši starší, vážime a učíme sa od nich.

90-ročná Helena Vanyaová

95-ročná Rozália Takácsová
s pánom starostom obce

V živote človeka sú chvíle, keď začne uvažovať o svojom živote a začne hodnotiť svoju životnú cestu. Na tvári sa strieda úsmev so slzami. Veď boli radosti aj smútky. Ľudský život predstavuje jednu veľkú knihu, zložitý jedinečný román. Bezstarostné detstvo, aj keď nemuselo byť bohaté a žičlivé, predsa len bolo krásne. Minú sa roky, až jedného dňa je

tu staroba. Ani sa nenazdáme ako, jednoducho je tu. Vo vašich myšliach sa roja spomienky – na všetko. Predovšetkým na chvíle pohody. Na to, že už aj vaše deti majú vlastné deti – vaše vnúčatá, ktoré oplácajú aj za rodičov svoju lásku k starým rodičom.

Vaše jubileum, okružle narodeniny vyžadujú obdiv a úcty nás všetkých. Skláňame sa v úcte pred rokmi, ktoré ste naplnili činmi pre blaho nás všetkých. Ďakujeme, že ste s nami, že ste pri nás a že ste nás vychovali.

(s)

Rodinný deň Csibiringyó

Tento rok 11. septembra sa prvýkrát konal v našej obci rodinný deň s tradíciami s názvom Csibiringyó, ktorý sa nám podarilo zorganizovať za dva mesiace s našimi nadšenými amatérskymi organizátormi. Nápad sa zrodil už na začiatku leta, stačilo len špecifikovať, kde a ako bude všetko pripravené. Vzhľadom na naše žiadosti sa Termálne kúpalisko ukázalo ako dokonalá voľba na miesto konania. Samotné meno podujatia sme vybrali podľa toho, čo najviac vystihuje tento krásny deň. Slovo Csi-

vihnúť a pohojdať ho vo vzduchu.

Naším plánom bolo pripraviť niečo nové, čo tu ešte nebolo. Programov počas Dní sv. Štefana je vždy neúrekom, ale my sme chceli pripraviť podujatie, ktoré sa od nich líši, ale zároveň zahŕňa ľudové tradície, hudbu, hry aj výstavu. Keďže sme chceli osloviť rôzne cieľové skupiny, realizácia bola trochu ťažšia. Naš tím to však perfektne zvládol, bol plný nápadov, ktoré

bingyó znie určite povedome pre Tvrdošovčanov, jeho význam sa vyznačuje hravosťou a zábavou zároveň. Znamená totiž držať dieťa za ruky, zod-

sa nám podarilo aj zrealizovať. Nevedeli sme dopredu, či toto podujatie bude úspešné, ale výsledok hovoril sám za seba. Zvedavci, ktorí sa prišli

pozrieť, tam aj zostali. Všetci našli to svoje: pre najmenších sme pripravili malé ihrisko a k tomu ľudové hry; väčšie deti a dospelí mohli vyskúšať drobné remeselné práce a rôzne súťaže. Mali sme aj menšiu výstavu. Skupina bábkarov Rezeda pri ZŠ K. Szemerényiho s VJM nám priniesla na výstavu svoje vlastnoručne vyrobené bábky, ktoré privítali deti s nadšením. Všetky si mohli vyskúšať, a dokonca si z papiera vyhotovili aj vlastné bábky. Kým niektorí tvorili, iní si dali spraviť zapliesť vrkoče. Na pódiu prebiehal kultúrny program, v ktorom sa striedali hry na gitaru, na gitare, kontrabas, recitácia a spev. Všetko sme mohli sledovať z lavičiek a balíkov slamy

prekrytými dekami. Podzoborské pážatá Rádu svätého Juraja vo svojej ukážke rozhýbali prítomných, ktorí na záver mohli vyskúšať aj lukostreľbu. Večer čakal na návštevníkov tanečný dom pod vedením Štefana Ruzsika a so skupinou Varjos. Pri realizácii podujatia nám podali pomocnú ruku členovia 60. skautského zboru, naši dobrovoľní hasiči a zdravotníci. Veľmi pekne im ďakujeme. V neposlednom rade by som chcela poďakovať organizátorom za skvelú prácu, konkrétne Bianke Halász, Petrovi Bračovi, Barbare Bugyíkovej a Dávidovi Benczemu, že vniesli fantáziu a elán do tímu.

**Katarína Darázs
Baloghová**

Príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok!

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt!

Termálne kúpalisko
Tvrdošovce

Radostné prežitie vianočných sviatkov
a do nového roka veľa zdravia,
šťastia a spokojnosti praje

Gabriela Halászová a kolektív Reštaurácie Kelly

Kellemes karácsonyi ünnepeket
és békés, boldog új évet kíván

Halász Gabriella és a Kelly Étterem kollektívája

Na ceste za zdravím

V jednom z predchádzajúcich čísiel Tvrdošovského spravodaja sme už písali o 8-ročnom Mátém Mlynárovi, ktorý trpí autizmom. Rodičia Gabriel a Marika urobili a dodnes robia všetko pre jeho uzdravenie. Máté absolvoval už nespočetné množstvo liečebných metód, keď sa rodičia dozvedeli o implementácii kmeňových buniek a rozhodli sa ju vyskúšať. V záujme toho súhlasili aj so zberom plastových vrchnákov, do ktorého sa zapojili aj obyvatelia

našej obce. Boli sme zvedaví, ako dopadol zber vrchnákov, aký bol zákrok a ako sa cíti rodina v Tvrdošovciach, preto sme sa obrátili na hlavu rodiny, pána **Gabriela Mlynára**.

Vaša rodina sa prisťahovala z Nesvád do Tvrdošoviec len prednedávnom. Prečo ste si vybrali práve našu obec?

V septembri uplynul jeden rok, čo žijeme v Tvrdošovciach. Dôvodom nášho príchodu bolo, že naše dvojčatá Máté a Márk sa stali školopovinnými, ale Základná škola v Nesvadoch nevedela zabezpečiť vhodné podmienky k začatiu školy pre Mátého. Prijali by iba Márka, my sme však nechceli chlapcov oddeliť. Vďaka spoločnému známemu sa Silvia Tóthová, riaditeľka ZŠ s VJM Károlya Szemerényiho v Tvrdošovciach, dozvedela o našom probléme a súhlasila s prijatím našich chlapcov do tunajšej školy. Sme jej za to veľmi vďační. Krátko pred začatím školského roka sa nám podarilo vďaka nápomocným Tvrdošovčanom vyriešiť aj bývanie v obci, takže sme sa prisťahovali sem.

Podarilo sa vám už udomáčniť sa v našej obci?

Áno, podarilo sa. Mne to išlo rýchlejšie, pretože som počas svojho života býval na viacerých miestach. Keďže nám však pomohlo veľmi veľa ľudí z tejto obce, počnúc od prenájmu rodinného domu cez školu až po operáciu, aj ostatní členovia rodiny sa tu cítia dobre. Neľutujeme, že sme po 10-tich rokoch v Nesvadoch prišli sem. Za uplynulý rok sme zistili, že tu žijú skvelí a nápomocní ľudia. O Tvrdošovčanoch viem hovoriť iba pozitívne.

Výchova dieťaťa nie je jednoduchá vec. Keď ide o dvojčatá, z ktorých jedno nie je úplne zdravé, je to ešte ťažšie. Ako to zvládáte? Kto vám pomáha?

Keďže moja matka býva v Pribete a svokrovci v Imeli, nie sú tu s nami, s manželkou sa môžeme spoliehať len na seba. Ona je doma s Mátém ako jeho opatrovatelka. Samozrejme, môžeme rátať aj s pomocou našich blízkych tvrdošovských priateľov. Vďaka svojej futbalovej minulosti poznám veľa bývalých tvrdošovských futbalistov, na ktorých sa môžeme kedykoľvek obrátiť a

oni nám pomôžu.

Kedy ste si všimli, že Máté je iný ako ostatné deti?

Keď mal tri roky, všimli sme si, že sa správa inak ako Márk. Nemal s nami očný kontakt, n e r o z p r á - val. Navštívili sme psychológa, ktorý mu diagnostikoval miernu poruchu autizmu. Následne absolvoval Máté rôzne špeciálne liečby, ale neprinesli žiadne zlepšenie. Potom sme sa od známych dozvedeli o implementácii kmeňových buniek, ktorá sa vykonáva vo Viedni a ktorá pomohla aj dieťaťu týchto našich známych. Vedeli sme, že sa jedná o finančne nákladný zákrok, napriek tomu sme do toho išli. Samozrejme, nemali sme k dispozícii celú sumu potrebných financií, preto sme na návrh mojej sesternice začali so zberom plastových vrchnákov, do ktorého sa zapojilo takmer celé južné Slovensko. Vrchnáky sa zbierali od Štúrova cez Dunajskú Stredú až

po Filakovo. Mysleli na nás aj v Tvrdošovciach, v obci sa tiež nazbieralo veľa vrchnákov. Podarilo sa nám zozbierať dvakrát 5 t, za ktoré sme dostali 1000 €. Popri zbere vrchnákov nám mnohí pomohli aj finančnými darmi. Aj vďaka tomu sa nám podarilo nazbierať potrebné financie vo výške 11 000 € a 11. novembra sme mohli vycestovať s Mátém do Viedne na liečebný zákrok. Tu by som sa chcel poďakovať každému, kto nám akýmkoľvek spôsobom pomohol. Zber vrchnákov bude ešte prebiehať až do konca decembra 2021.

Do akej miery bola implementácia kmeňových buniek náročná pre Mátého a čo sa od nej očakáva?

Máté zvládol polhodinový zákrok veľmi dobre. Nemal bolesti, bol pokojný pred aj po operácii. My ako rodičia sme mali väčší strach, veď počas zákroku mu odobrali kmeňové bunky z chrbtice a stehennej kosti a následne ich aplikovali do organizmu. Celé to prebehlo v predpoludní, večer sa už Máté bicykloval na stacionárnom bicykli a o týždeň už chodil do školy. Čo očakávame od zákroku? Zlepšenie by sa malo preukázať v priebehu troch mesiacov, ale je to individuálne. Keď k tomu nedôjde,

o rok je možné implementáciu zopakovať. My si želáme, aby sa u Mátého zlepšili hlavne komunikačné schopnosti, pretože, žiaľ, ešte nerozpráva. Veríme, že sa tak stane.

Máté už chodí do druhej triedy. Ako sa mu darí v škole?

Veľmi sa mu páči v škole, nie je s ním žiadny problém. Špeciálna asistentka teta Mártika, ktorá sa mu venuje, býva neďaleko nás, čo je veľké pozitívum. Márk si už tiež našiel v škole priateľov, aj my rodičia sa tu cítime dobre. Keď sa u Mátého preukáže zlepšenie,

budeme veľmi spokojní so svojim životom.

Ďakujem pekne za rozhovor a prajem, aby želané zlepšenie u Mátého sa čím skôr dostavilo.

Aj ja ďakujem za príležitosť. A ešte raz by som sa chcel v mene svojej rodiny veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí nám pomohli. Či už so zberom vrchnákov, alebo s finančným darom. Ďakujeme vám.

Silvia Bračová

S očkovaním proti COVID-19

Sme uprostred tretej vlny pandémie COVID-19. Počet ochorení enormne stúpa a, žiaľ, stúpa aj počet úmrtí. Situácia je veľmi vážna po celom Slovensku i v okolitých krajinách. Nemocnice a zdravotníci to nemajú ľahké. Výnimkou nie je ani Fakultná nemocnica s poliklinikou v Nových Zámkoch. Poprosili sme preto **MUDr. Zoltána Borbély, PhD**, primára kliniky vnútorného lekárstva II., aby nás informoval o situácii v nemocnici a vyjadril sa k tomu, či naozaj očkovanie je jediným spôsobom proti COVID-19.

V 3. vlne máme podobné čísla ako rok predtým počas 2. vlny pandémie. Počet covid pacientov sa pohybuje okolo 70, z toho 10 % je na umelej pľúcnej ventilácii. Kým v 2. vlne boli viac ohrození postarší ľudia, teraz sa to zmenilo, ochorenie postihne hlavne mladých vo veku od 20 do 50 rokov a objavilo sa aj u detí. Dôvodom môže byť to, že zaočkovanosť starších ľudí je relatívne na dobrej úrovni a tým pádom sú chránení. Kontinuálne sledujeme štatistické ukazovatele a jednoznačne môžeme povedať, že u nás v nemocnici je vyše 80 % covid pacientov nezaočkovaných alebo majú nedokončené očkovanie. Pacienti na umelej pľúcnej ventilácii a s najťažším priebehom sú výhradne z radov nezaočkovaných. V číslach to znamená, že 9 z 10 pacientov nie je zaočkovaných.

Napriek týmto číslam sú mnohí proti očkovaniu, čo je veľmi zvláštne, hlavne, ak vezmeme do úvahy to, že v detskom veku sme boli všetci povinne zaočkovaní proti rôznym chorobám. Nikto sa nepýtal našich rodičov, či s tým súhlasia. Nikto sa nepýtal, odkiaľ pochádza očkovacia látka, podľa zákona muselo byť každé dieťa zaočkované. Platí to aj dnes. Rodičia nosia svoje deti aj teraz k detskému lekárovi na očkovanie a možno práve títo rodičia a starí rodičia sú zaujatí voči vakcinácii covidu. Len nechápem, prečo? Keď chcú, aby ich deti boli chránené pred chorobami, ktoré už dávno vymizli vďaka očkova-

niu, pretože najúčinnjšou ochranou pred vírusmi je očkovanie, prečo majú námietky voči vakcinácii proti vírusovej chorobe, ktorú tu máme. Možno si myslia, že sa ich to netýka, nedostanú túto chorobu alebo jednoducho nechcú zmeniť svoj názor. Podľa mňa sa budú držať tohto názoru dovtedy, kým v ich rodine nenastane nejaká vážna situácia, kým neprídu o rodinného príslušníka pre covid alebo ak bude mať ich blízky trvalé následky po covide. Bol by som rád, keby ľudia začali nad tým uvažovať, pretože zaočkovaný človek nechráni len seba, ale aj svoje okolie.

Sú, samozrejme, prípady, keď sa neodporúča vakcinácia. Ide hlavne o ľudí, ktorí už prekonali nejakú reakciu po očkovaní, napr. proti chrípke a majú zlú skúsenosť, možno potrebovali lekársky zásah. Jedine im by som neodporúčal vakcináciu. Ostatným áno, hlavne tým, ktorí majú viaceré ochorenia. Hovorí sa, že každý liek môže mať nežiaduce účinky. Čím bude viac zaočkovaných, tým viac budeme poznať možné reakcie. Preto je dôležité, aby sa dali ľudia zaočkovať. Je jedno, či sú to starí alebo mladí, hlavne aby išli na očkovanie. A bolo by dobré, keby si zmenili názor aj odporcovia očkovania. Ohľadne vakcinácie detí predpokladám, že onedlho bude povolené aj u nás, lebo ako sledujeme dáta, vidíme, že už aj školopovinné deti sú nakazené covidom. Iná cesta nebude, pretože aj ony musia byť chránené.

Prečo sa očkuje aj s 3. dávkou vakcíny, keď spočiatku sa hovorilo o 2 dávkach?

Niektoré očkovania sa po určitých intervaloch (mesiacoch, rokoch) nutne opakujú. Aj očkovanie proti chrípke sa mení každý rok, pretože vírus chrípky mutuje a musí sa vytvoriť vždy iná očkovacia látka. COVID-19 je podobný prípad, veď je to tiež vírusové ochorenie. Aj tu poznáme rôzne varianty, napríklad britský, indický atď. Nikto dopredu nevedel, či budú stačiť dve dávky. Väčšina ľudí vo svete je očkovaná Pfizerom, ale aj inými očkovacími látkami a podľa zistených výsledkov po 6-9 mesiacoch klesne účinnosť očkovacej látky, preto treba dať tzv. pomocnú očkovaciu dávku. Môžeme očakávať, že v budúcnosti bude potrebné proti covidu dostať každý rok 1 očkovaciu dávku, podobne ako proti chrípke. Treba si uvedomiť jednu vec, čo odrádza ľudí od očkovania. Firmy, ktoré vytvorili očkovacie

látka, nie sú žiadne garážové firmy, nimi vyrobené látky a lieky prejdú cez veľmi prísne kontroly, tzv. kontroly liečiv (v Európe je to Európska agentúra pre kontrolu liečiv, v USA je to FDA). Tieto firmy si nemôžu dovoliť vyrábať chybnú očkovaciu látku alebo lieky a distribuovať ich vo svete bez klinických skúšaní. Zatiaľ dostalo povolenie niekoľko desiatok očkovacích látok, vo svete sa očkuje väčšinou Pfizerom, ale aj Modernou, Astra Zenecou a inými schválenými vakcínami. V našom okresnom meste sa očkuje v očkovacom centre v areáli fakultnej nemocnice s poliklinikou. Pevne verím, že budú otvorené aj ďalšie očkovacie centrá v okrese a tiež v ďalších väčších mestách na okolí. Zaočkovanosť na Slovensku je žiaľ veľmi nízka. Mali by sme rozmyšľať komplexnejšie a snažiť sa, aby zaočkovanosť populácie na Slovensku bola nad 80 %. Pretože ak sa zaočkujú viac ľudí, vytvára sa komunitná imunita a len vtedy môžeme byť chránení.

Prvé očkovanie v obci

Ako je možné, že v lete bol covid na ústupe a teraz útočí zo všetkých strán?

Odpoveď je jasná. V roku 2020 boli zavedené rôzne opatrenia, ktoré ľudia dodržali, pretože mali strach z covidu. V decembri sa začala vakcinácia a ku koncu marca začal klesať počet chorých. Medzitým ale v niektorých štátoch hlásili ďalšiu vlnu pandémie a zvýšený počet nakazených novým variantom vírusu. Leto je čas dovolení, cestovania, koncertov. Ľudia sa stretávali, vrátili sa z dovolení zo zahraničia, kde sa už veľmi rýchlo šírili nové, neskutočne agresívne typy vírusu, britský a indický variant. Kým v 2. vlne bola inkubačná doba covidu 7 dní, teraz je už 5 dní. Takže sa to vrátilo.

Odkedy zápasíme s covidom, pre mňa ako lekára sú najťažšie ľudské tragédie.

Stalo sa, že mladý muž sa vrátil domov z oslavy, ktorá bola zakázaná, nakazil celú svoju rodinu a okrem neho zo 4-člennej rodiny 3 zomreli v priebehu týždňa. Bolo veľmi ťažké aj to, keď z rodiny zomreli 2-3 členovia. Alebo keď som pracoval v červenej zóne a videl som pacienta, ako lapá po dychu a nevedel som mu už zvýšiť dávku kyslíka. Videl som, že má strach už len z toho, aby sa posadil, lebo musí vynaložiť námahu a bude potrebovať viac kyslíka. Pripomeniem, že pacientom s ochorením srdca dávame bežne 2-3 litre kyslíka, pacienti s Covid-19 dostávali

často až 50 litrov. Keď to nebolo postačujúce, išli na umelú pľúcnu ventiláciu. V takýchto prípadoch bola mortalita veľmi vysoká. Väčšina tých, ktorí to prežili, má trvalé následky. Najčastejším postcovidovým syndrómom je pocit nedostatku vzduchu, ale najhoršia je tzv. covidom vyvolaná pneumónia, tj. zápal pľúc. Takíto pacienti mali občas aj pľúcnu embóliu, ktorá upchala niektorú cievu, čo vyvolalo u nich nedostatok vzduchu dvojnásobne. Okrem toho sa môžu dostaviť ďalšie pozápalové zmeny, pretože pľúcne tkanivo je veľmi poškodené. Mnohí si myslia: „Čo

ten covid, budem mať len zápal pľúc, vyličia ma doktori a idem do práce!“ Omyl! Pacienti, ktorí prekonalí covid zápal pľúc, hlavne mladí, majú veľké problémy. Aj tí, ktorí predtým športovali. Na pľúcnom tkanive im totiž nastali také zmeny, že ich to limituje v bežných činnostiach.

Viem, že je toto obdobie veľmi ťažké, je to nová choroba, nikto s určitosťou nevie, ako to správne liečiť. Úplne ten vírus ešte neodkryl svoje vlastnosti, slabiny. Ale zdôrazňujem, poraziť toto ochorenie vieme len, ak budeme zaočkovaní.

Silvia Bračová

Veľké pravdy v malých príbehoch

Krabica plná lásky

Dievčatko pripravovalo darček k Vianociam. Balilo krabicu do obrovského kusa drahého pozláteného papiera a prikrášľovalo ju lesknúcimi ozdobami a farebnou stuhou.

„Čo to robíš?“ pýtal sa jej otec. „Tolko zbytočne použitého papiera. Vieš, koľko to stojí?“ Dievčatko si pritislo krabicu k sebe a so slzami v očiach utieklo do kúta.

Po štedrovečernej večeri prinieslo dievčatko krabicu v pozlátenom papieri otcovi.

„To je pre teba, oci,“ zašepkala.

Otec zneistel. Asi bol na ňu príliš tvrdý. Vedť to bol darček pre neho. Začal teda pomaly rozvzťazovať stuhu, trpezlivo rozbaľoval obrovský papier a pomaly krabicu otvoril. Bola prázdna.

To ho rozzúrilo: „To si zničila všetok tento papier kvôli nejakej prázdnej krabici?“

Dievčatku sa opäť nahrnuli slzy do očí: „Ale ona nie je prázdna! Dala som do nej milión pusínok.“

Preto má jeden muž na svojom pracovnom stole krabicu od topánok.

„Veď je prázdna,“ čudujú sa všetci.

„Nie je. Je plná lásky môjho dievčatka,“ odpovie zakaždým.

Vzájomné dary

Žili raz mladí manželka, veľmi chudobní, ale šťastní a plní vzájomnej lásky. Ona mala nádherné husté čierne vlasy stiahnuté do dvoch hrubých vrkočov, ktoré jej siahali priam po kolená. Hoci nebola krásavica, každý, kto ju videl, ju musel obdivovať pre jej vlasy. On bol úradník na tom najnižšom poste a jediný, čím by mohol vzbudiť záujem okolia, boli jeho zlaté vreckové hodinky. Zdedil ich po otcovi, ale bez potrebnej zlatej retiazky, ktorá by visiac z jeho vrecka každého upozornila, že je ich majiteľom. Pochopiteľne, túžil mať takú retiazku a žena o jeho túžbe vedela. Aj ráno na Štedrý deň si predstavovala jeho radosť, keby mu retiazku darovala. Nemala ale peniaze na nijaký vianočný dar, kdeže na zlatú retiazku! Zrazu dostala nápad. Vyberala sa bez váhania do mesta, predala svoje krásne vlasy a utekala k zlatníkovi. Kúpila mužovi zlatú retiazku, tú, ktorú on vždy vo výklade obdivoval.

Keď sa muž vracal z úradu, všimol si, že vo výklade u zlatníka už nie je zlatá retiazka a zamrzelo ho to. Ale na jej mieste ležala krásna spona do vlasov. „To by bol pravý vianočný dar pre moju ženu“ – pomyslel si. Neváhal a vymenil svoje zlaté hodinky za zlatú sponu do jej vlasov. Pod vianočným stromčekom dal muž svojej žene sponu do vlasov, ktoré si odstrihla a ona jemu retiazku k hodinkám, ktoré predal... Napriek tomu boli v ten večer nesmierne šťastní.

lifecouching.sk

Ocko, chcem byť ako ty

Môj synček prišiel na tento svet úplne bežným spôsobom. Ja som však musel veľa cestovať, mal som veľa povinností.

Môj synček začal jesť, ale ja som to ani nezaregistroval, začal rozprávať, ja som pri tom nebol. Môj chlapček tak rýchlo rástol! A čas tak letel!

Keď môj syn rástol, často mi hovorieval: „Ocko, ja raz budem ako ty! Ocko, kedy sa vrátiš domov?“ „Neviem, synček, no keď sa vrátim, zahráme sa spolu. Len počkaj.“

Môj syn oslávil desiate narodeniny. O niekoľko dní mi povedal: „Ocko, ďakujem za loptu! Zahráš sa so mnou?“

„Dnes nie, synček. Mám veľa práce.“

„Dobre, ocko. Tak inokedy.“

Odišiel s úsmevom a, ako vždy, so slovami: „Chcem byť ako ty!“

Môj syn sa vrátil z univerzity. Teraz to bol už mladý muž.

„Syn môj, som na teba hrdý, sadni si, porozprávame sa trochu.“

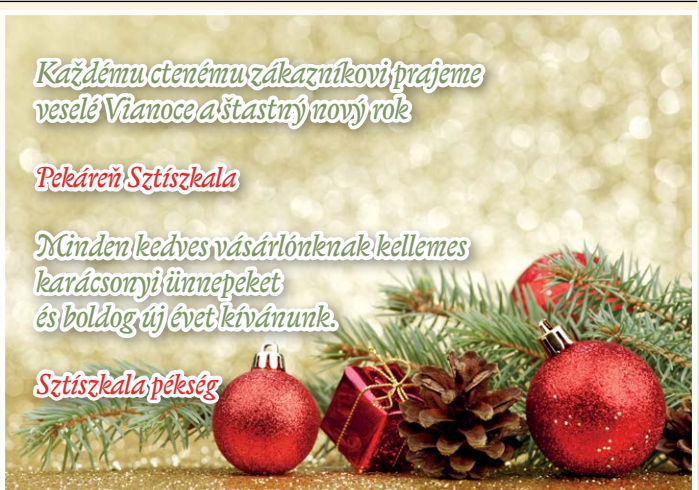
„Dnes nie, ocko, mám povinnosti. Prosím ťa, požičiáš mi auto? Idem navštíviť jedného kamaráta.“

Som na dôchodku. A môj syn už býva inde. Dnes som mu zavolať: „Ahoj, synček, rád by som ťa videl.“

„Veľmi rád, ocko, ale nemám čas. Poznáš to, práca, deti... Ale som rád, že si zavolať. Veľmi rád som ťa počul!“

Keď som skladal telefón, uvedomil som si, že môj syn je teraz ako ja.

www.rkruskov.com

Skryté poklady

Od roku 2015 prebieha v obci Tvrdošovce archeologický výskum pod vedením Slovenského národného múzea v Bratislave. Počas tejto pomerne krátkej doby bolo objavené množstvo výnimočných nálezov, ktoré svojím významom do veľkej miery prekračujú región Tvrdošoviec a ich okolia. Na základe týchto nálezov vznikla kniha o výskume archeologických lokalít Tvrdošoviec pod názvom Skryté poklady. Autormi publikácie sú Igor Furugláš z Tvrdošoviec, Igor Bazovský, Radoslav Čambal a Marek Budaj. V nasledujúcich riadkoch si môžete prečítať úryvky z tejto nevšednej knihy.

Výskum

V blízkosti Tvrdošoviec prebiehalo v minulosti niekoľko archeologických prieskumov. Tie najstaršie sa realizovali okolo roku 1934 a neskôr aj v 50., 60. a 70. rokoch minulého storočia. Vo väčšine prípadov išlo o povrchové zbery, ktoré vykonával zamestnanec Archeologického ústavu SAV Nitra alebo o záchranné výskumy, na ktorých pracovali známi slovenskí archeológovia. Objavených bolo niekoľko zaujímavých archeologických lokalít. Napríklad počas výskumu pri polohe Kókép (Rákócziho pomník) neďaleko dnešného cintorína sa podarilo odkryť pohrebisko z veľkomoravského obdobia. Preskúmaných bolo aj niekoľko staromaďarských hrobov, pričom v jednom prípade išlo o kostrové pozostatky dieťaťa vo veku asi päť rokov. Pohrebný inventár tvorili predmety ako záušnica, medailón a minca. V nasledujúcich desaťročiach prebiehali ďalšie sporadické záchranné akcie.

Situácia sa zmenila v roku 2015, keď sa povrchovou prospekciou v ornici jednej z lokalít zistila veľká koncentrácia fragmentov keramiky z doby rímskej, sprevádzaných niekoľkými kovovými nálezmi. Boli preskúmané aj ďalšie lokality. Medzi

nálezmi majú prevahu predmety datované do doby železnej, presnejšie jej mladšej, laténskej fázy a ešte intenzívnejšie je osídlenie Germánmi v dobe rímskej.

Doba železná

Obdobie, keď naši predkovia objavili kvality železa a nastala jeho zlatá éra, nazývame dobou železnou. Človek ovládol schopnosť spracovať železný kov, ktorý je veľmi praktický a pevný a správnou technikou kovania sa ľahko tvaruje.

Doba železná sa rozdeľuje na dve hlavné obdobia. Staršia doba železná sa nazýva aj halštatská. Z toho obdobia pochádzajú z Tvrdošoviec nálezy kultúry Veckerzug. Sú to najmä hroty šípov a v jednom prípade hadovitá „náušnica“. Dobu halštatskú neskôr vystriedala mladšia doba železná – laténska. Na území Tvrdošoviec a v ich blízkosti je niekoľko doložených keltských sídlisk a pohrebísk. Túto oblasť osídlil keltský kmeň Bójov. Keltov môžeme nazvať prvým skutočným národom sídlacim na našom území. Bol veľmi vyspelým etnikom antického sveta. Ich výrobky, tak keramika, ako aj šperky a zbrane, dosahovali

keltské mince sú najstaršími platinami doloženými na našom území. Počas výskumu v Tvrdošovciach sa objavilo množstvo nálezov a sídliskové objekty z 3. stor. pred n.l.

Doba rímska

Germáni, ktorí sa pod rímskym tlakom postupne posúvali zo západu na východ, sa na prelome letopočtov dostali až k oblastiam Čiech a Slovenska. Najprv sa cez toto územie prehnali Kimbrovia, po nich prišli Markomani a Kvádi, ktorých príchod už definitívne vytlačil Keltov z týchto území. Kvádi osídlili juhozápad Slovenska, čo dokladá i celkom rozsiahle kvádske sídlisko v Tvrdošovciach. Najväčší počet nálezov z lokality pochádza práve z doby rímskej, čo naznačuje, že tu v tom čase žil naozaj značný počet obyvateľov. Pár kilometrov južne od katastra obce sa tiahla pevninská hranica rímskej ríše – Limes Romanus. Táto hranica pozostávala z línie opevnení, strážnych veží a vojenských táborov. Najbližší tábor, Kelemantia (Celemantia) bol vybudovaný v katastri dnešnej obce Iža. Či takéto vpády podnikali aj obyvatelia sídliska v Tvrdošovciach, je otáznke, ale prítomnosť veľkého počtu rímskych mincí a importov naznačuje, že boli minimálne v obchodnom kontakte s rímskou ríšou, čo nie je nezvyčajné pre sídliska v blízkosti vtedajších hraníc.

Stredovek

Z obdobia včasného stredoveku nemáme dostatok vypovedajúcich nálezov, ktoré by jasne opisovali, ako bolo v tomto období územie Tvrdošoviec osídlené. Iné je to v centre obce, kde sa nachádza kostol, ktorého počiatky siahajú až do stredo-

Zlatý prsteň z doby rímskej

veku. Pri výkopových prácach súvisiacich s plynofikáciou sa tu podarilo odkryť kamenné základy kruhového pôdorysu, najpravdepodobnejšie sakrálneho objektu s priemerom asi sedem metrov. Ide azda o včasnostredovekú rotundu?

V roku 896 prichádzajú do Karpatskej kotliny starí Maďari a postupne oslabujú Veľkomoravskú ríšu. Po dvoch prehraných bitkách sa im konečne podarilo zvíťaziť v roku 907 v bitke pri Bratislave a okolo roku 925 si už podmaňovali územie súčasného juhozápadného Slovenska. Tomuto územiu vládli Arpádovci a s nástupom Štefana I. na trón vzniká Uhorské kráľovstvo. Až v tomto období sa znovu objavili na našom území razené mince.

Novovek

Toto obdobie sa začína bitkou pri Moháči v roku 1526, kde zvíťazili Turci nad uhorským vojskom. Turecké vpády spustošili Tvrdošovce a celé okolie a obec na istý čas padla do rúk veľkovezíra Köprülüzáde Ahmed pašu. Neďaleko obce stáli hneď dve významnejšie protiturecké obranné opevnenia. Jedným bol Šuriansky hrad, o ktorom dnes už mnohí ani nevedia, a druhým Novozámocká pevnosť. Obe si Turci podmanili a v súčasnosti sú už ziaľ zaniknuté. V roku 1683 boli Turci porazení pri Viedni. Na ústupe opäť pustošili všetko, čo im prišlo pod ruky. Ich okupácia definitívne skončila v roku 1685 dobytím pevnosti v Nových Zámkoch. Postupne sa obec dostala späť pod vládu Uhorska a neskôr Rakúsko-Uhorska. V roku 1918, v závere I. svetovej vojny sa Rakúsko-Uhorsko rozpadlo a vznikla Česko-slovenská republika. V nej, podobne ako následne aj v II. svetovej vojne, bojovali a padli viacerí obyvatelia Tvrdošoviec.

Mince arabského a byzantského typu, denár z čias Ondreja II.

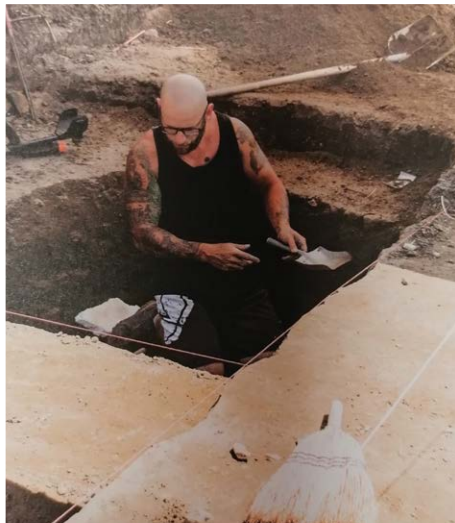
vali vysokú úroveň kvality. Kelti boli známi aj ako skvelí bojovníci, často verbovaní do cudzích armád ako žoldieri. Uctievali prírodu a množstvo bohov, majúcich najmä zvieraciu podobu. Medzi zvieratami mali výnimočné postavenie kone, čo sa odrážalo hlavne na motívoch mincí.

Sekundárne využitie mincí

Medzi nálezmi mincí sa objavujú exempláre, ktoré sú sekundárne upravené. Úprava je rôznorodá, rovnako ako ich nasledovné využitie. Mince sa dostávali z miesta na miesto primárne obchodom, a to aj na územia, kde nebol zavedený peňažný systém. U nás sa vlastný prepracovaný peňažný systém objavil prvý raz u Keltovej. Už v dobe železnej k nám prúdili mince aj z iných oblastí, ako napríklad z antického Grécka, Ríma a tiež od iných keltských kmeňov, ktoré mali iný peňažný systém a ich mince neboli v domácom prostredí použitelným ekvivalentom. Z tohto obdobia sa

zachovali nálezy sekaných mincí. To poukazuje na ich zámernú úpravu alebo, lepšie povedané, prípravu k sekundárnemu využitiu. Mohlo sa s nimi obchodovať, pričom sa ich kúsky s hmotnosťou približovali ekvivalentu miestnej používanej meny. Takto sa mohli tiež pripravovať k roztaženiu, po ktorom z nich vyrábali spony alebo iné šperky. Treba spomenúť aj výrobu falošných mincí, ktorú síce nie je možné považovať za sekundárnu úpravu, ale od obdobia prvých mincí

sa falošné mince objavovali súbežne s pravými. Najčastejšie išlo o mince, ktoré mali bronzové alebo medené jadro a následne sa na povrchu pokovovali zlatom alebo striebrom, čím vznikli

V Tvrdošovciach bolo archeologicky preskúmaných viacero lokalít

falošné ekvivalenty pravých, cennejších nominálov.

V dobe rímskej sa vytratilo vlastné mincovníctvo z nášho územia a začali sem prúdiť výhradne mince z iných kultúr. Germáni, ktorí nahradili keltskú kultúru, už vlastné mince nerazili a domáci obchod fungoval formou výmeny tovaru. V tej dobe sa u nás objavuje veľký počet rímskych mincí. Germáni isto poznali ich hodnotu, pretože v obchodných stykoch s Rimanmi tieto mince používali. Predpo-

kladá sa však, že vo vnútri germánskeho územia, v priamom obchodovaní medzi súkmeňovcami, mince nepoužívali. Pre väčšinu príslušníkov germánskych kmeňov, ku ktorým sa nejakým spôsobom mince dostávali, mohli znamenať akúsi zaujímavosť, z ktorej si mohli vyrobiť závesok, amulet, ozdobu alebo ich použili ako surovinu na výrobu niečoho iného. Na germánskych sídliskách, ako je to aj v prípade Tvrdošovcov, sa objavuje veľký počet prevrätaných alebo prerazených mincí. Ide hlavne o mince medené a strieborné. Najčastejšie sa nachádzajú mince s otvorom pri okraji, v menšom množstve sa objavujú aj mince s otvorom v strede. Časté nálezy prederavených mincí, ktoré znehodnocujú motív nachádzajúci sa na oboch stranách mince, poukazujú na to, že Germánom išlo primárne o materiál – drahý kov. Zaujali ich tvar, veľkosť, farba a lesk použitého kovu. Mince slúžili ako súčasť šperkov, napríklad náhrdelníkov, náramkov alebo zdobili ich opasky, šaty či zbroj. Z Tvrdošovcov sú známe dva menšie depoty, v jednom prípade zlepenec piatich strieborných denárov a v druhom zlepenec troch medených mincí.

Prederavené mince sa objavujú kontinuálne aj v neskorších obdobiach. Je ale isté, že ako išiel čas, zohrával stále dôleži-

tejšiu úlohu aj motív averzu a reverzu. Pri výskume sa nám podarilo získať nálezy deravých mincí zo stredoveku aj novoveku. Medzi nimi sa tiež objavujú mince s jedným, ale aj s viacerými otvormi. Otvor už rešpektuje motív erbu alebo hlavy panovníka. Zrejme sa nepovažovalo za vhodné viditeľne nosiť mincu so zámerné poškodeným vyobrazením panovníka.

Mincami sa ozdobovali aj väčšie predmety, ako napríklad kalichy, taniere, vázy. Z platidiel sa vyrábali rôznymi modifikáciami medailóny, brošne, prstene, šatľeny k hodinkám, náramky a podobne. Počas vlády Habsburskej monarchie sa objavili aj patriotické mince. V týchto prípadoch sa vždy kládol dôraz na motív panovníka alebo erb monarchie. V novoveku začali byť obľúbené mince pre šťastie, kde sa do mince vyvrtal otvor a doň sa vsadila malá ozdoba, ako napríklad štvorlístok alebo hříbik. Tiež sa objavujú medailóny vytvorené pokročilejšou technikou vyfrézovania erbu.

Ani v súčasnosti tento trend neustal a kým budú existovať mince, zrejme ani neustane. Dnes sa napríklad predávajú v galantériách rôzne ozdoby imitujúce mince. Pripravujú sa z nich prstene alebo privesky, a to bez ohľadu na to, či ide o platidlá moderné alebo historické.

Igor Furugláš

Pokojné, ničím nerušené
prežitie vianočných sviatkov
a nový rok 2022 plný pohody
Vám praje

kollektív

KORUND

TĚŠKÝ HART

Príjemné prežitie vianočných
sviatkov a šťastný nový rok!

Kellemes karácsonyi ünnepek
és boldog új esztendő!

VERITY
Computer

COOP Servis s. r. o.

Kellemes karácsonyi
ünnepek
és boldog új év

Kíván a / Vám praje
COOP Servis, spol. s r. o.
Nové Zámky

Quo Vadis (kam kráčaš) ŠK Tvrdošovce?

V Tvrdošovciach je od nepamäti nedela spojená so svätou omšou, dobrým obedom a futbalovým zápasom. Dá sa povedať, že to je kultúra mnohých z nás.

Určite sa so mnou nebude nik škriepiť, keď vyhlásim, že A mužstvo je výkladnou skriňou každého klubu. Po vypadnutí toho nášho do VI. ligy sa všetka snaha športového klubu sústredila na obnovu tímu, jeho stabilizáciu a návrat do súťaží, ktoré si naši diváci zaslúžia. V rovnakom období vyplávali na povrch problémy v našich mládežníckych mužstvách, ktoré pred zahájením sezóny nemali dostatok hráčov. V tej chvíli bolo jasné, že naša futbalová pyramída je postavená naopak. Zatiaľ čo seniorských reprezentantov získate jednoduchou hráčskou zmluvou, prítomnosť detí na štadióne odzrkadľuje dôveru, ťažkú a systematickú prácu, ktorá sa nedá oklamať.

V období vrcholiacich majstrovstiev sveta som čítal rozhovor s futbalovým trénerom Karolom Markom, ktorý hovorí, že z rozmazaného decka futbalistu nespravíme. Je to hra chlapcov z ulice. FUTBAL JE HRA CHLAPCOV Z ULICE. Aká pravda, veď nik z mojej generácie si neobúval drahé kopačky a neobliekal dres Maradonu či Platiniho. Každá štvrt v dedine mala svoje improvizované ihrisko a ako deti sme každý víkend sledovali zápasia miestnych gladiátorov v rámci Inter Ligy na tréningovom ihrisku, ktorých bolo pre kúdeľ škvárového prachu len veľmi ťažko rozpoznať. Každý z nás

chcel byť ako oni, a keď sme sa dostali na tréning žiackeho mužstva, nebolo dosť dresov pre všetkých.

Futbal sa v priebehu času vytratil z ulíc a nahradili ho oveľa pohodlnejšie hracie konzoly a gauč, kde rýchlosť, vytrvalosť, dynamiku a dokonca aj nevyhnutne potrebnú drzosť nahradili štyri tlačidlá. V Športovom klube Tvrdošovce (ŠKT) sme vedeli, že plač nad rozliatym mliekom a spomienky na staré časy nám nijak nepomôžu vyriešiť problém nedostatku detí v našich tímoch. Bolo nevyhnutné vytvoriť koncepciu a okamžite ju aplikovať v praxi. Jej piliermi sa stali dôvera, tradície, prezentácia na verejnosti (PR), vzťah: klub – rodina – škola a, samozrejme, tvrdá práca počas tréningových jednotiek.

V intenciách nastolenej koncepcie sme v rámci ŠKT realizovali niekoľko veľmi úspešných projektov. Nábory počas turnajov detských kategórií a akcia „Rozcvička na štadióne“ umožnili spoznať najmenším deťom prostredie klubu a za sprievodu najbližších z neho urobiť prostredie rodinné. Pri sledovaní zápasu detí proti rodičom v rámci slávnostného ukončenia sezóny som bol dlho na pochybách, ktoré mužstvo si viac akciu užíva. Jeden z najsilnejších momentov pre zachovanie tradície tvrdošovského futbalu bola inštalácia štyroch tabúl s našimi najväčšími legendami. Vytvorením „steny slávy“ sme sa odlíšili od ostatných klubov a dovoľm si povedať, že sme sa stali nasledovania hodnými pioniermi.

Jedinečnosť a inovácia pokračovala aj pri akcii, v rámci ktorej si hráči nášho A mužstva zahráli futbal s deťmi v materských školách. Zaneťnosť našich trénerov strhla nielen deti, ale aj rodičov a ich vzájomná dôvera vytvára silného tímového ducha najmä v mužstve prípravky (U11)

a žiakov (U15). Pohybový krúžok, ktorý mal byť vlni v septembri základom mužstva detí do deväť rokov (U9) a prítomnosť „Áčkarov“ v škôlke, nám vytvorili hneď dve nové kategórie: U7 a U9. Aj napriek tomu, že športový klub nemal skúsenosti s uvedenými kategóriami, aktuálny trend v rámci oblastného futbalového zväzu a doterajšie výsledky našej U11 dokazujú, že sa deťom musíme začať venovať oveľa skôr. Tréningy a prípravné zápasy najmenších detí jednoznačne dokazujú opodstatnenosť práce s deťmi a potrebu prihlásiť kategóriu U9 do súťažného cyklu v rámci zväzu.

Hráči v rámci klubu trénujú jeden- až trikrát týždenne so svojimi organickými mužstvami. Tréningy navyiac už niekoľký rok absolvujú brankári. Každý moderne zmyslajúci klub nevyhnutne potrebuje trénera brankárov. My sme sa medzi takéto pridali už v roku 2018. Dnes môžeme konštatovať, že máme v každej vekovej kategórii vlastných odchovancov. Založením tvrdošovských Tigrov (futbalový krúžok v rámci základných škôl) sme nevymysleli nič, čo tu už v minulosti nebolo. V našej koncepcii sme však spojili vrcholy trojuholníka klub – rodina – škola a okrem športovej činnosti bude veľmi dôležité presvedčiť deti, že medzi školou a ŠKT neexistuje žiadna deliaca čiara a tieto dve inštitúcie úzko spolupracujú.

Kam teda ŠK Tvrdošovce smeruje? Prídte sa sami presvedčiť a zaplňte tribúny nielen v nedelu, lebo okrem vlajkovej lode je naša flotila tvorená množstvom šikovných detí a nádejných mladých futbalistov. Svojím potleskom a povzbudením môžete aj vy podporiť ich prácu a správnosť rozhodnutia, vymeniť pohodlie gauča a hracej konzoly za drinu, pot a tvrdú prácu pre šport, pre ktorý sme ochotní ísť až za svoje limity.

Ing. Marian Batyka

Vojnoví veteráni z Tvrdošoviec

Združenie UN VETERAN SLOVAKIA (UNVS) so sídlom v Seredi ako jediná organizácia na Slovensku združuje vojnových veteránov, ktorí plnili úlohy v mierových misiách OSN v rôznych vojnových konfliktoch sveta. Začiatkom septembra sa vojnovými veteránmi aspoň na pár hodín stali aj futbaloví reprezentanti z Tvrdošoviec. Mužstvo „starých pánov“ pod vedením matadora Michala Baru sa zúčastnilo futbalového turnaja Memoriál plukovníka Štefana Ivana o pohár veliteľa Pozemných síl. Plukovník Ivan zahynul pred pätnástimi rokmi pri havárii vojen-

ského lietadla AN-24 pri maďarskej obci Hejce. Spolu s ním vtedy zomrelo aj 41 vojakov vracajúcich sa domov po ročnej službe v mierovej misii v Kosove. Každoročne si ich pamiatku 19. januára pri pamätníku v Hejciach pripomínajú najvyšší predstavitelia ozbrojených síl Slovenska a Maďarska.

Turnaj na počesť plk. Ivana sa v Seredi konal už po ôsmykrát. Zúčastnili sa ho

štyri mužstvá a po prvýkrát pod hlavičkou UN VETERAN aj „chlapci v rokoch“ z Tvrdošoviec. Keď som ich oslovil s návrhom, či by si nezhrali v trošku inom prostredí, nemali s tým žiadny problém. Dokonca sa aj potešili, že si po dlhšom čase zahrajú milovaný futbal na turnaji, keďže kvôli pandémie boli mnohé športové podujatia zrušené. Na seredskom štadióne ich privítali potleskom, veď prišli hráči z obce, z ktorej pochádzajú slávne futbalové legendy Jozef Móder – majster Európy z roku 1976 a Juraj Szikora – najmladší československý reprezentant a neskôr tréner DAC Dunajská Streda. Priebeh turnaja ukázal, že „starí páni“ z Tvrdošoviec sú dôstojnými nástupcami slávnych rodákov. V prvom zápase popreháňali na ihrisku podstatne

mladších vojakov z mužstva seredského ženijného práporu a prehrali s nimi iba tesne rozdielom 3:2. V ďalších zápasoch však opäť ukázali svoju futbalovú kvalitu a vyhrali nad mužstvami AFK Vodra 6:2 a FK Kikunda 4:0. Tvrdošovčania - vojnoví veteráni nakoniec pri svojej prvej účasti vybojovali strieborné medaily a vyslúžili si uznanie od svojich futbalových kolegov i prítomných divákov. Pohár za druhé

miesto i pohár najlepšieho brankára si z rúk prezidenta UN VETERAN plukovníka Štefana Jangla prevzal Michal Bara. Tretím najlepším strelcom turnaja sa stal Damián Srnc z Palárikova, ktorý posilnil reprezentantov z Tvrdošoviec. Tvrdošovčanom k úspechu zablahoželali primátor Serede Martin Tomčányi, náčelník štábu Pozemných síl SR plukovník Roland Bartakovics a prezident UNVS plukovník Štefan Jangl.

Na záver mi dovoľte futbalistom z Tvrdošoviec vysloviť veľké poďakovanie za ich ochotu reprezentovať vojnových veteránov, osobitne chcem poďakovať priateľovi pánu Michalovi Barovi a všetkým vyjadriť veľké uznanie. Verím, že na budúci rok sa opäť stretne v Seredi na ďalšom ročníku turnaja – Memoriálu plk. Štefana Ivana.

*Pplk. Bernard Roštecký
člen výkonného výboru UNVS*

Stena slávy

Vďaka samospráve našej obce a Športovému klubu Tvrdošovce sa podarilo v auguste tohto roka realizovať ďalšiu iniciatívu v areáli štadiónu Juraja Szikoru. Jedná sa o “Stenu slávy” pri vchode do štadiónu, ktorú tvoria pamätne tabule 4 najúspešnejších futbalistov našej obce, **Juraja Szikoru, Jozefa Módera, Ladislava Módera a Štefana Gyureka**. Všetci sú odchovanci tvrdošovského futbalu, ktorí svojím nadaním, úspešnou kariérou a činnosťou v oblasti športu dlhé roky šíрили dobré meno Tvrdošoviec. Športový klub a samospráva

obce chceli vzdať hold tvrdošovským futbalovým hviezdám aj prostredníctvom týchto pamätných tabúl a zároveň priblížiť ich kariéru návštevníkom

štadióna. Za dizajn pamätných tabúl patrí poďakovanie grafikovi Petrovi Birkusovi.

ŠK Tvrdošovce

Zdravie pod stromček

"Čo si želaš pod vianočný stromček?" To je celkom obvyklá otázka v rodinách pred nadchádzajúcimi najkrajšími sviatkami v roku. Úprimné detské srdcia zrejme nemajú problém s odpoveďou na túto zákernú otázku. My, dospeláci, už uvažujeme inak. Komplikovanejšie. Ak odpovieme, že si prajeme knihu, parfém, pyžamo či čokolievku, čo by sme si skutočne radi rozbalili na Štedrý deň, tak máme tendenciu mať výčitky, že nie sme skromní, ako nás to učili. No ak odpovieme známe klíšé "Nič, len zdravie.", môžeme tým na seba ušit' budú a našich blízkych zároveň potrápiť uvažovaním nad vhodným darčekom pre nás. Ale je to naozaj klíšé? Zdá sa, že hodnota zdravia priamo úmerne stúpa s pribúdajúcimi mesiacmi. Najmä od roku 2020. Takže tieto Vianoce si bez výčitek môžeme všetci zaželať luxus dnešných dní.

Všetci si nesieme svoje vlastné, na miere šité batôžky plné radostí, ale aj starostí. K tým starostiam patria aj choroby, ktorými nás život často prekvapí. Či už je to chronické ochorenie, zlomenina, psychické ochorenie, alergia alebo len "obyčajné" prechladnutie. Všetci dobre poznáme ten pocit, keď túžime byť čo najskôr zdraví alebo nech sa náš zdravotný stav aspoň zlepší. Zrejme sme všetci mali, dokonca, aj tú možnosť, zoznámiť sa s najpopulárnejším vírusom súčasnosti, či už priamo, alebo nepriamo cez našich blízkych, známych. Dotkol sa našich životov a my vďaka nemu prehodnocujeme, čo je naozaj dôležité a cenné.

Keď sa nad tým zamyslíme, zdravie pod stromček je v skutočnosti hodnotný

balíček obsahujúci niekoľko benefitov. Napríklad môcť byť s rodinou v jednej miestnosti. Minuloročné Vianoce nám mnohým ukázali, že aj taká samozrejmá, ako tráviť sviatky s rodinou, môže byť znemožnená. Ďalšími výhodami, ktoré so sebou zdravie prináša, môžu byť aj také prirodzené činnosti, ako sledovanie vianočných filmov a rozprávok zdravým zrakom, počúvanie vianočných piesní a kolied zdravým sluchom, pečenie voňavých medovníkov zdravými rukami, môcť spievať, tancovať, prechádzať sa vonku počas mrazivých dní a večerov, jesť kapustnicu či šalát. Všetky bežné činnosti podliehajú kvalite nášho zdravia. Málokeď si to však uvedomujeme.

Tieto Vianoce nebudeme skromní a želajme si pokojne všetci tento multifunkčný hodnotný dar. A želajme si ho pokojne aj pre ostatných známych aj neznámych. Budme k sebe láskaví a štedrý nielen na konci roka. Pomáhajme si. My, veľkí, budme príkladom pre malých v týchto neľahkých časoch. Počúvajme viac svoje vnútro a menej číselné údaje a štatistiky.

A na záver, pokojne si zaže -

lajme k pevnému zdraviu pod stromček aj tú vytúženú knihu alebo parfém, pretože to nie je prejavom neskromnosti či sebeckosti, ale naopak, zdravej sebalásky. Ak máme dostatok lásky pre seba, potom ju môžeme rozosiavať aj okolo seba a uzdravovať sa navzájom. Čokoľvek si teda nájdeme tieto Vianoce pod stromčekom, nech nás to naplní tou nefaľšovanou detskou radosťou a budme vďační za všetko, aj za to, čo na prvý pohľad vyzerá ako samozrejmá.

Prajem nám všetkým zdravé, pokojné, voňavé, chutné a láskyplné vianočné sviatky 2021!

Mgr. Alexandra Hrubá

Čarovná moc imela

Vetvičky imela s krehkými priezračnými bobuľkami sú odnepamäti súčasťou vianočnej výzdoby. Imelo má do polovice decembra čarovnú moc. Vraj si treba pod vetvičkou imela dať bozk a každý pobožkaný bude po celý budúci rok zdravý, šťastný a zahrnutý láskou. Tento neobyčajne príjemný zvyk bozku pod imelom pochádza z Britských ostrovov. Tamojší obyvatelia totiž veria, že to prináša šťastie.

Imelo sa však nespája len s bozkom. Napr. zvyk ozdobať dom zelenými vetvičkami

tohto magického „cudzopasníka“ nám zanechali starí Kelti. Slovania zase verili, že imelo vyháňa zlých duchov. Namáčali jeho vetvičky vo víne a nimi očisťovali príbytky. Keď sa zavesilo nad dvere alebo stôl, vtedy ochraňovalo pred ohňom. Jeho moc je najväčšia, keď je podarované. Preto by sme na vianočné návštevy mali chodiť s vetvičkami imela a prinášať našim známym magickú moc rastliny. Čím je bohatšie na prievitné bobuľky, tým viac šťastia prinesie v nasledujúcom roku.

Imelo je poloparazitický krik, ktorý rastie vysoko na holých konároch rôznych stromov. U nás sú to predovšetkým stromy agát, lipa, vrbá, borovica a jedľa, no, záhradkári ho môžu nájsť aj na jabloniach či orechoch. Lepkavé semená imela roznášajú vtáci, ktoré sa potom prichytia na kôru a zapustia do nej korenky. Semená klíčia len na hostiteľskom strome, vyživujú sa jeho miazgou, z nej čerpajú vodu a minerály. Imelo je takmer nezničiteľné, „umiera“ až so svojim stromom.

Veľa ľudí si myslí, že imelo je jedovaté. Nie je to celkom pravda, toxické sú len lepkavé plody – biele guľôčky, listy ani stonky nie sú jedovaté, pokojne sa dá s nimi manipulovať. Plody nikdy nekonzumujeme a budme opatrní najmä pri sušení rastliny. Listy a malé vetvičky imela zbierame do polovice decembra, potom až v marci a apríli. V inom čase sa nezberia. Má aj vynikajúce liečivé účinky. Starí zelinkári ho používali ako liek proti epilepsii.

Spracovanie

Z tvorby našich čitateľiek

Helena Baraová

Michaela Hatalová

Sabína Schváb

Henrieta Mazanová

Iveta Kuruczová

Petronela Baloghová

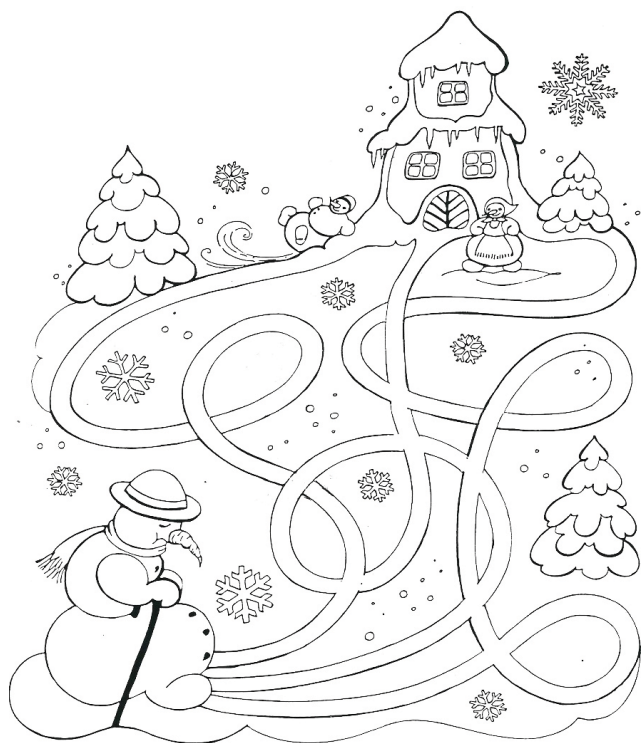

Gabriela Bugyíková

Pre deti

Ako sa dostane snehuliak do
ľadového zámku?

Vyfarbite všetky snehové gule!

Receptár

Indiánky

Potrebuje: 6 vaječ, 100 g cukru, 140 g múky, 50 ml vody, 500 ml smotany na šľahanie. Poleva: 200 g cukru, 40 g kakaa

Príprava: Vaječné žĺtky vymiešame dohľadka trochou múky a 50 ml vody. Z vaječných bielkov vyšľaháme tvrdý sneh, postupne pridáme cukor. Neskôr vymiešame vaječné žĺtky a nakoniec zvýšnu múku. Pomocou zdobia-

ceho vrečka natlačíme z cesta na vymastený a pomúčený plech poglobule s priemerom približne 5 cm alebo ho uložíme na plech s okrúhlymi priehlbínami tak, aby zmes nedočiachla po okraj priehlbiny.

Pečieme pri rovnomernom miernom ohni - bez pary -, preto dvere rúry môžeme občas otvoriť. Nakoniec dosušíme pri slabom ohni. Zložíme z plechu a necháme vychladnúť.

Vodorovne ho prekrájime a vnútro mierne vyškrabeme. Smotanu na šľahanie vyšľaháme do tuha, ochutíme ju cukrom a v 2 cm vrstve ju nastriekame na fánky. Na šľahačku položíme fánky poliate čokoládou. Podávame v malých papierových košíčkoch.

Hovädzie ragú s cicerom

Potrebuje: 1 cibuľu (nakrájame na malé kocky), 2 polievkové lyžice olivového oleja, 2 lyžičky mletej červenej papriky, 40 dkg hovädzieho mäsa (nakrájame na kocky - približne 2x2 cm), 1 polievkovú lyžicu mletého koriandra, 2 veľké paradajky (nakrájame na malé kocky), 1 veľkú zelenú papriku (nakrájame na malé kúsky), 20 dkg predvareného cícera.

Postup: Cibuľu mierne opražíme na horúcom olivovom oleji, posypeme mletou červenou paprikou a zalejeme približne

2 dl vody. Pridáme mäso a na miernom ohni podusíme domäkka. Pred koncom posypeme mletým koriandrom a pridáme paradajky, papriku a predvarený cícer. Všetko zmiešame a uvaríme domäkka. Podávame ozdobené koriandrovými lístkami.

Dobrá chuť!

Alžbeta Vasová
Rybárska ulica

OSEMSMEROVKA

Chceš sa dostať do televízie?
(tajnička)

BODÁK, BRUSIČ, BRZDA, ČLENOK, DIOPTRIA, DIVADLO, EMAIL, GAŠPAR, GEJŠA, HRDZA, IHLAN, JADRO, JAZDA, KAČKA, KONTINENT, MÁGIA, MIERA, MIKRÓN, MOTÚZ, NÁDEJ, NÁJAZD, NÁRAMOK, ODHAD, PALETA, PENZIÓN, PIZZA, PROTOKOL, PUŠKA, RAŇAJKY, RENOVÁCIA, REZBÁRKA, SLUCH, SPRÁVCA, ŠPAJZA, TAŠKA, TLAČÍTKO, TUŽKA, VOŠKA, ZÁMORIE, ŽUPAN

Y	J	S	T	Z	A	Z	Ú	T	O	M	A
K	Č	A	C	V	Á	R	P	S	L	G	I
J	A	D	Z	R	B	M	B	A	D	E	R
A	Z	J	E	D	Á	N	O	K	A	J	T
Ň	D	N	Á	J	A	Z	D	R	V	Š	P
A	R	T	A	Š	K	A	Á	Á	I	A	O
R	H	U	K	L	H	Z	K	B	D	E	I
E	Í	Ž	Š	D	H	Z	O	Z	T	A	D
I	M	K	O	N	T	I	N	E	N	T	I
M	Ž	A	V	A	R	P	E	R	P	E	L
K	N	U	I	A	K	L	L	P	E	L	O
B	Á	A	P	L	J	Č	Č	U	N	A	K
M	R	Š	P	A	J	Z	A	Š	Z	P	O
Á	A	U	D	D	N	Ó	R	K	I	M	T
G	M	R	S	L	U	C	H	A	Ó	I	O
I	O	V	A	I	C	Á	V	O	N	E	R
A	K	T	L	A	Č	Í	T	K	O	O	P

Staci ti kladivo.

Humor

Vinou koronavírusu a nariadení skolabujú aj rozprávky

- Šípková Ruženka sa nikdy nezobudí, pretože princ sa neodváža dať jej dole respirátor a pobozkať ju.
- Maruška neprinesie z lesa jahody, lebo dvanásť mesiačikov sa stretáva iba na videokonferenciách.
- Trpaslíci vyženú Snehulienku, aby nedostali pokutu za poskytovanie ubytovacích služieb.
- Hlúpy Jano sa bez platného testu nevyberie do susedného kráľovstva zachrániť princeznú.
- Popoluška chytí novú mutáciu od holubov.
- Zo Zlatovlásky bude Zlatodredka pre dlhodobu zavreté kaderníctva.
- Babička Červenej čiapočky zomrie od hladu, pretože býva vo vedľajšom okrese.

SÚŤAŽ – SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ - SÚŤAŽ

Pokračujeme v našej čitateľskej súťaži. Tentokrát hľadáme správnu odpoveď na nasledovnú otázku:

Koľké Stretnutie súborov Rozmarín sa usporiadalo tento rok v Tvrdošovciach?

Odpoveď nájdete v tomto čísle Tvrdošovského spravodaja. Správnu odpoveď prosíme zaslať s menom a adresou súťažiacemu do 31. januára 2022 na tktv@tvrdosovce.sk alebo vložiť do poštovej schránky pri vchode do Obecného úradu. Výherca dostane darčkové balenie.

Veľa šťastia!

Zaslaním správnej odpovede výherca súhlasí s uverejnením svojich osobných údajov v rozsahu meno, priezvisko a ulica v Tvrdošovskom programe káblovej televízie.